

T.C.

**BATMAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TURİZM REHBERLİĞİ ANABİLİM DALI**

**TURİZM VE YABANCI DİL BAĞLAMINDA
HAZIRLANAN AKADEMİK YAYINLARIN
SİSTEMATİK LİTERATÜR ANALİZİ**

Gülnihal ÜTNÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
Prof. Dr. Umut BALCI**

**Ocak-2023
BATMAN
Her Hakkı Saklıdır**

TEZ KABUL VE ONAYI

Gülnihal ÜTNÜ tarafından hazırlanan “ Turizm ve Yabancı Dil Bağlamında Hazırlanan Akademik Yayınların Sistematiik Literatür Analizi ” adlı tez çalışması 10.01.2023 tarihinde aşğıdaki jüri tarafından oy birliğı ile Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Turizm Rehberliğı Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Başkan

Prof. Dr. Umut BALCI

Danışman

Prof. Dr. Umut BALCI

Üye

Doç. Dr. Erdem SEVEN

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Ümit GABERLİ

İmza

.....

.....

.....

.....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof. Dr. Osman PAKMA
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

İmza

Gülnihal ÜTNÜ

Tarih:

ÖZET**YÜKSEK LİSANS TEZİ****TURİZM VE YABANCI DİL BAĞLAMINDA HAZIRLANAN AKADEMİK
YAYINLARIN SİSTEMATİK LİTERATÜR ANALİZİ****Gülnihal ÜTNÜ****Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Turizm Rehberliği Anabilim Dalı****Danışman: Prof. Dr. Umut BALCI****2023, 73 Sayfa****Jüri****Prof. Dr. Umut BALCI****Doç. Dr. Erdem SEVEN****Dr. Öğr. Üyesi Ümit GABERLİ**

Hızla ilerleyen iletişim ve teknoloji çağında yabancı dil bilgi ve becerisinin son derece önemli bir yeri vardır. Kültürlerarası iletişime olanak sağlayan yabancı dil becerisi neredeyse her alanda ve sektörde önem kazanmıştır. Bunlardan biri de turizm sektörüdür. Turizm ve dil becerisi birbirinden kopmaz iki unsurdur. Çünkü turizmi ön plana çıkaran hizmet kalitesi dil becerisi ile doğrudan ilişkilidir. Ülkemizi ziyaret eden turistlerle sağlıklı bir iletişim kurmak, ülkemizin kültürel mirasını iyi bir şekilde tanıtmak ve bu vesileyle turist memnuniyetini en yüksek seviyede tutmak dil becerisiyle mümkündür. Turizm ile yabancı dil becerisi arasındaki bu bağlantıdan ötürü, turizm fakülte ve yüksekokullarında verilen yabancı dil eğitimi son derece önem kazanmaktadır. Bundan dolayı turizm odaklı yabancı dil eğitimine dair geçmişten günümüze kadar birçok akademisyen tarafından çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu bağlamda, çalışmamızın amacı yabancı dil ve turizm konusunda 2000 yılından günümüze kadar yapılmış akademik çalışmaların sistematik literatür analizini yapmaktır. Böylelikle bu kapsamda yapılan çalışmaların yıllara, konularına, başlık bilgisine, yazar bilgisine ve elde edilen sonuçlara göre oranları ele alınmış, sonuç olarak bu çalışmaların akademiye ve sektöre kazandırdıkları irdelenmiştir. Anahtar sözcüklerin Google Akademik, DergiPark ve Ulusal Tez Merkezi'nde taranması sonucu 35 adet makale, 13 adet tez, 2 adet bildiri, 1 adet doktora tezi, 1 adet uzmanlık tezi ve 1 adet kitap bölümü olmak üzere toplam 53 akademik çalışmaya ulaşılmış ve bu çalışmalar sistematik literatür analizi yöntemi uygulanarak analiz edilmiş, PRISMA akış şeması kullanılarak raporlanmıştır. Çalışmanın sonucunda turizm ve yabancı dil bağlamına yönelik yapılan araştırmaların son yıllarda artış gösterdiği, çoğunlukla makale şeklinde çalışmalara yer verildiği, en fazla araştırmaya konu olan dillerin İngilizce ve Almanca olduğu ve en çok üniversite öğrencileri ile çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dil ve Turizm, Sistematik Literatür Analizi, Turizm, Yabancı Dil

ABSTRACT**MS THESIS****A SYSTEMATIC LITERATURE ANALYSIS OF ACADEMIC PUBLICATIONS
IN THE CONTEXT OF TOURISM AND FOREIGN LANGUAGE****Gülnihal ÜTNÜ****INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES OF BATMAN UNIVERSITY
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
IN TOURISM GUIDANCE****Advisor: Prof. Dr. Umut BALCI****2023, 73 Pages****Jury****Prof. Dr. Umut BALCI****Assoc. Prof. Dr. Erdem SEVEN****Assist. Prof. Dr. Ümit GABERLİ**

In the age of rapidly advancing communication and technology, foreign language knowledge and skills have an extremely important place. Foreign language skills, which enable intercultural communication, have gained importance in almost every field and sector. One of them is the tourism sector. Tourism and language skills are two inseparable elements. Because the quality of service that brings tourism to the fore is directly related to language skills. It is possible with language skills to establish healthy communication with the tourists visiting our country, to introduce the cultural heritage of our country well and to keep tourist satisfaction at the highest level on this occasion. Due to this connection between tourism and foreign language skills, foreign language education in tourism faculties and schools gains importance. For this reason, various types of research have been carried out by many academicians from past to present on tourism-oriented foreign language education. In this context, our study aims to make a systematic literature analysis of academic studies on foreign languages and tourism since 2000. Thus, the rates of the studies carried out in this context according to the years, the subjects, the title information, the author information and the results obtained were discussed, and as a result, the contributions of these studies to the academy and the sector were examined. As a result of searching the keywords in Google Scholar, DergiPark and Council of Higher Education Thesis Center, a total of 53 academic studies, including 35 articles, 13 theses, 2 papers, 1 doctoral thesis, 1 speciality thesis and 1 book chapter, were reached. These studies were analyzed using the systematic literature analysis method and reported using the PRISMA flowchart. As a result of the study, it has been indicated that the research on the context of tourism and foreign languages have increased in recent years, mostly articles are included, the languages that are the subject of the most research are English and German, and the studies are mostly conducted with university students.

Keywords: Foreign Language, Language and Tourism, Systematic Literature Analysis, Tourism

ÖNSÖZ

Öncelikle bu çalışmayı hazırlarken değerli birikimiyle bana yol gösteren ve çalışmama katkıda bulunan danışmanım Sayın Prof. Dr. Umut BALCI'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Bu tezin araştırılması ve yazılması sırasında eşsiz rehberliğiyle bana çok destek oldu. Bu araştırmanın tüm aşamalarında onun gözetimi, motivasyonu ve sabrı olmadan kısa sürede bu kadar iyi bir ilerleme kaydetmek düşünülemezdi.

Yapıcı eleştirileri ve kıymetli önerileri için Sayın Doç. Dr. Erdem SEVEN'e minnettarım. Bu tezi araştırma ve yazma sürecinde değerli fikirlerini paylaşan bana destek olan ve her zaman yanımda olduklarını hissettiren arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Son olarak, hayatım boyunca koşulsuz sevgi ve desteklerini esirgemeyen aynı zamanda olumlu enerjileri sayesinde bu tez çalışmasını tamamlamamı sağlayan sevgili annem, babam ve abime en derin minnettarlığımı sunarım.

Öğrencilerime ithafen...

Gülnihal ÜTNÜ
BATMAN-2023

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar VE GRAFİKLER	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	x
1. GİRİŞ.....	1
2. İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	3
2.1. Genel Değerlendirme	9
3. AMAÇ VE YÖNTEM	10
3.1. Problem Cümlesi.....	10
3.2. Alt Problemler.....	10
3.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi	10
3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	11
4. DİL VE TURİZM	12
4.1. Dilin Tanımı.....	12
4.2. Yabancı Dil	12
4.3. Dilin İşlevleri	13
4.4. Turizm ve Yabancı Dil.....	13
5. SİSTEMATİK LİTERATÜR ANALİZİ	16
5.1. Sistematik Literatür Analizi (SLA) Nedir?	16
5.2. Sistematik Literatür Analizinin Aşamaları.....	17
6. UYGULAMA BÖLÜMÜ	19
7. BULGULAR VE YORUM.....	47
7.1. Yayın Yılı.....	47
7.2. Yazar Bilgisi.....	47
7.3. Başlık Bilgisi	48
7.4. Yayın Türü	49
7.5. Konu Seçkisi	50
7.6. Sonuç Analizi	51

8. SONUÇ	63
KAYNAKLAR	65
ÖZGEÇMİŞ	73

TABLO VE GRAFİKLER**Grafik Listesi**

Grafik 1: Yayın Yılı Grafiği.....	48
Grafik 2: Yazar Bilgisi Grafiği.....	49
Grafik 3: Kelime Sayısı Grafiği.....	50
Grafik 4: Yayın Türü Grafiği.....	51

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

EOP: English for Occupational Purposes

GSE: Global Scale English

İKİ: İletişim Kurma İsteği

MYK: Mesleki Yeterlilik Kurumu

MYO: Meslek Yüksekokulu

ÖAİ: Özel Amaçlı İngilizce

PRISMA: Preferred Reporting Items for Systematic Reviews

TYYÇ: Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi

UMS: Ulusal Meslek Standartları

UYÇ: Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi

YDS: Yabancı Dil Sınavı

1. GİRİŞ

Küreselleşme, günümüzün yaşam kalıplarını değiştiren temel güçlerden biri olmaya devam etmektedir. Bunun belirtilerinden biri, sadece birkaç on yıl öncesine göre büyük ölçüde artan, çeşitli biçimlerde ve çeşitli amaçlarla yapılan küresel seyahattir ve bu amaçların en önemlilerinden biri de turizmdir. İlginç yerlere aslında hemen hemen her yere oldukça kolay ve görece uygun fiyatlarla seyahat etme fırsatı ve altyapısı, insanların dünyanın her köşesine gidip gelmesini sağlamaktadır (Schneider, 2016).

Turizm ve seyahat endüstrisi, bir ülkenin adil ve kapsayıcı ekonomik büyümesini teşvik etmek için istihdam yaratmada bir katalizör görevi görmek için çok büyük bir temel potansiyel sergilemektedir. Turizm, daha fazla işletme ve istihdam fırsatı yaratarak yeni kalkınma yolları başlatarak bir ulusun sosyal ve ekonomik ilerlemesini teşvik etmek için çok hayati bir rol oynamaktadır (Raga, 2019). Bu nedenle, turizm işletmelerinin uluslararası rekabet edebilirliklerini sağlamanın yanı sıra geleneksel pazarlarını en üst düzeye çıkarmak ve sürdürmek için mümkün olan her şeyi yapmaları çok daha önemlidir. "Mümkün olan her şey" sadece iyi organizasyon becerileri, çekici turistik yerler, etkili pazarlama stratejileri vb. geliştirmek anlamına gelmez; aynı zamanda diğer kuruluşlar, işletmeler ve müşterilerle (hem mevcut hem de potansiyel) ilgilenmek için gerekli iletişim becerilerine sahip yüksek kaliteli, profesyonel yöneticilerin ve personelin varlığını ifade eder. Turizm sektöründe bu, diğer ülkelerde olan yerleşik insanları giderek daha fazla ilgilendirmektedir (Leslie, Russell ve Govan, 2004).

Dil engelleri, herkesin bildiği gibi, kültürler arası iletişimin önünde önemli bir engeldir. Turistler, olası destinasyon seçimlerinde, seyahat hazırlıklarında, yerel halkla etkileşimlerinin kapsamı ve içeriğinde, deneyimlerinin kalitesinde önemli etkileri olan bu zorluğun kesinlikle farkındadır (Cohen ve Cooper, 1986).

Dünyanın her yerinde seyahat ve turizmin çoğu İngilizce olarak yapılmaktadır. Elbette, farklı ülkelerdeki birçok turizm işçisinin çok dilliliğinin gösterdiği gibi, durum her zaman böyle değildir, ancak dünyadaki çoğu havalimanına yapılacak bir ziyaret, yalnızca o ülkenin dilinde değil, aynı zamanda İngilizcede de işaretler ortaya çıkaracaktır. Havayolu anonsları, havalimanının bulunduğu ülkenin dili ne olursa olsun, İngilizce olarak da yer almaktadır. Şimdiye kadar, İngilizce aynı zamanda birçok ülkede hava trafik kontrolünün tercih edilen dilidir ve deniz yolculuğu iletişimde yaygın olarak kullanılmaktadır (Harmer, 2001). İngilizce, konaklama endüstrisi için de geçerli

olan, dünya çapında en sık kullanılan dil olsa da, kültürlerarası kavramın ve çok dilliliğin önemi akılda tutularak diğer diller de unutulmamalıdır (Žerajić, 2020).

Bu çalışma toplamda 8 bölüm içermektedir. Çalışmanın giriş bölümünü oluşturan birinci bölümde çalışmanın başlangıç noktasını oluşturan temel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde, çalışmanın ilk aşamalarında yapılan detaylı literatür taraması sonucunda ulaşılan ve çalışmanın konusuna benzer tüm akademik araştırmalar incelenmiştir. İncelenen araştırmaların çalışmamıza paralellik gösteren yönleri ve çalışmamızdan ayrılan farklı yönleri ele alınmıştır. Bu bölümün sonunda ise çalışmamızın diğer çalışmalardan farkını ve özgünlüğünü de ortaya koyan genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Üçüncü bölümde amaç ve yöntem başlığı altında çalışmanın problem cümlesi, alt problemleri, amaç ve önemi, sınırlılıkları ile materyal-yöntem alt başlıkları yer almaktadır. Çalışmanın *Turizm ve Dil* başlığını taşıyan dördüncü bölümde konuya yön veren alan bilgisine yer verilmiştir. Dilin tanımı, yabancı dil kavramı, dilin işlevi, turizm ile yabancı dil ilişkisi bu bölümde aktarılmıştır.

Çalışmanın beşinci bölümünde sistematik literatür analizinin tanımı, kullanımı ve aşamaları ile ilgili daha detaylı bilgiler yer almaktadır. Uygulama bölümünü oluşturan altıncı bölümde ise çalışmanın uygulama aşamaları anlatılmış, PRISMA akış şeması ve verilerin olduğu tablolar yer almaktadır.

Bulgular ve yorum kısmını oluşturan yedinci bölümde bazı kriterler esas alınarak yorumlanmıştır. Son olarak bu bölümün bitiminde sonuç analizine yer verilmiştir. Sekizinci ve son bölüm olarak adlandırılan sonuç kısmı ise araştırmanın sonucunu oluşturmaktadır.

2. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Bir sektör olarak turizm ile yabancı dil becerisi arasında kopmaz bir bağ ve bütünlük olduğu aşikârdır. Bundan dolayı yabancı dil becerisi ile turizm arasındaki bu bağlantı akademisyenler tarafından farklı dönemlerde farklı açılardan ele alınıp irdelenmiştir. Örneğin Ünal ve Taşar (2012) *Üniversite Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin İngilizce Derslerine Yönelik Duyuşsal Yaklaşımlarının Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi* başlıklı çalışmada turizm öğrencilerinin İngilizce derslerine karşı duyuşsal yaklaşımlarını irdelenmiştir. Unur (2018) farklı müfredat programlarıyla yabancı dil (İngilizce) öğrenen öğrencilerin İngilizce öz yeterlilik algılarını belirlemeye yönelik bir çalışma hazırlarken Aksoy (2020), Balcı ve Aksoy (2020) Güney Doğu Anadolu Bölgesi örneklemini üzerinden turizm rehberliği öğrencilerinin İngilizcenin 4 temel dil becerisine yönelik öz yeterlik inançlarını analiz etmişlerdir. Asmalı ve Topkaya (2021) ise turizm alanında okuyan iki grup öğrencinin özel amaçlı İngilizce dersi ile ilgili ihtiyaçlarına yönelik tutumlarını ve motivasyonlarını araştırmışlardır. Çalışmanın sonucunda her iki öğrenci grubunun da yüksek olumlu tutum ve motivasyonunu göstermiş, ancak aynı zamanda öğrencilerin buna hazırlıksız olduğunu ve bu konudaki belirsizliğini de ortaya çıkarmıştır.

Yukarıda ele alınan beş çalışmanın da odak noktasını yabancı dil ekseninde motivasyon ve öz yeterlilik duygusu oluşturmaktadır. Akademik çalışmaların bazıları ise yabancı dil öğrenen turizm öğrencilerinin istek ve kararlılıkları üzerine odaklanmıştır. Örneğin Akgöz ve Gürsoy (2014) yükseköğretim kurumlarının turizm ile ilgili bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin yabancı dil öğrenme istek, tutum ve kararlılığını belirlemek amacıyla çalışma hazırlamış, benzer bir çalışmada ise Boylu ve Arslantürk (2011) örgün turizm eğitimi veren öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin İngilizce derslerine ilişkin tutumlarını ölçmüşlerdir. *Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı Öğrencilerinin İngilizce Dil İhtiyaçlarının Belirlenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması* başlıklı çalışmada Erk (2021) Dokuz Eylül Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği öğrencilerinin İngilizce dil ihtiyaçlarını ve problemlerini belirlemeyi amaçlamış, yabancı dil öğrenme isteğinin de ele alındığı bu çalışmada öğrencilerin yabancı dile yaklaşımlarını öğretim yöntem ve tekniklerinin etkilediğini ortaya koymuştur.

Yabancı dil eğitimi ve turizm kapsamında akademik çalışmalarda irdelenen bir başka konu ise hazırlık eğitimi sorunsalıdır. Örneğin Davras ve Bulgan Meslek Yüksekokulu Myo Öğrencilerinin İngilizce Hazırlık Eğitimine Yönelik Tutumları: Isparta Myo Turizm ve Otel İşletmeciliği Örneği başlıklı çalışmalarında turizm odaklı yabancı dil eğitimi gören öğrencilerin hazırlık sınıflarına nasıl yaklaştıklarını ölçmüşlerdir. Sonuç olarak öğrencilerin yabancı dil Hazırlık Sınıfı eğitiminin gerekliliğini kavradıklarını, fakat ancak bu öğrencilerin yabancı dil eğitiminde konuşma becerisi kazandırılması konusunda eksiklikleri olduğunu ortaya koymuşlardır.

Öğrencilerin yabancı dilde iletişim kurma becerilerini ölçmek amacıyla Türksoy (2021) *Temel Psikolojik Gereksinimlerin Karşılansının Yabancı Dilde (İngilizce) İletişim Kurma İsteği Üzerindeki Rolü: Lisans Düzeyindeki Turizm Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme* başlıklı çalışmasını yürütmüş, özerkliğin, İngilizce İKİ'ni tüm bağlamlarda olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Çalışmanın diğer sonuçlarına göre yeterlik anadili İngilizce olan ve anadili İngilizce olmayan kişilerle İKİ'nde etkili olurken ait olma ise anadili İngilizce olmayanlar ve sınıf içinde İKİ'ni etkilemektedir. Benzer bir konuda çalışma yürüten Uysal ve Seçilmiş (2019) *Turizm Fakültesi Öğrencilerinin İngilizce İletişim Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Gereksinim Çözümlemesine Dayalı Bir Program Önerisi* başlıklı çalışmalarıyla turizm fakültesi öğrencilerinin İngilizce iletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik gereksinimlerini belirlemiş, belirlenen gereksinimler ışığında turizm fakültelerine yönelik mesleki İngilizce öğrenme çıktılarını oluşturmuş ve bir mesleki İngilizce programı önerisinde bulunmuşlardır.

Yabancı dil bağlamında sıklıkla ele alınan konulardan biri de kaygıdır. Öğrencilerin konuşurken hata yapmaktan korkması ve karşıdaki kişiler tarafından alaya alınması korkusuyla ortaya çıkan konuşma kaygısı yabancı dil bağlamında giderilmesi en zor konulardan bir tanesidir. Örneğin bu konuda çalışma yürüten Aşık ve Gökçe (2019) *Yabancı Dil Konuşma Kaygısını Etkileyen Faktörler: Turizm Lisans Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma* başlıklı çalışmalarıyla konuşma kaygısının turizm öğrencileri üzerindeki etkisini ele almışlardır. Yazarlar bu çalışmada turizm lisans öğrencilerinin yabancı dil konuşma kaygısını etkileyen faktörleri incelemiş, çalışmadan elde edilen sonuçlar konuşma kaygısını en çok etkileyen faktörlerin, dersin işlenişi ve eğitimcilerin yaklaşımı olduğunu ortaya koymuşlardır. Okul, Hafçı ve Çivici Öncüler (2017) *Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı: Adnan Menderes Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencileri*

Üzerine Bir Uygulama başlıklı çalışmalarıyla turizm öğrencilerinin yabancı dil öğrenme kaygı düzeylerini belirlemişlerdir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin kaygı düzeylerinin cinsiyete, hazırlık sınıfı okumaya, turizm endüstrisinde çalışma deneyimlerine ve Work and Travel vb. bir programla ABD’de bulunmalarına göre farklılaştığını tespit etmişlerdir. Benzer bir çalışma Bulut Yücelen (2022) tarafından yürütülmüş ve araştırmada Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi öğrencilerinin İngilizce öğrenmede öğrenilmiş çaresizlik düzeylerinin akademik başarılarına etkisi bölüm, sınıf, yaş ve cinsiyete göre öğrencilerin İngilizce öğrenmede öğrenilmiş çaresizlik düzeyleri ile algıladıkları İngilizce başarıları açısından farklılık olup olmadığı irdelenmiştir.

Akademisyenler tarafından çokça ele alınan bir yaklaşım da mesleki yabancı dil sorunsalıdır. Mesleki yabancı dil eğitiminin nasıl ele alınması gerektiği, öğretim elemanlarının tutumları, derslerin içeriği gibi bu konu pek çok farklı açıdan irdelenmiştir. Örneğin Özer (2019) *Turizm İşletmeciliği Bölümü Öğrencilerinin İngilizce ve Mesleki İngilizce Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları* çalışmasıyla Turizm İşletmeciliği bölümü öğrencilerinin “İngilizce” ve “mesleki İngilizce” kavramlarına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda, hem İngilizce hem de mesleki İngilizceye yönelik 43 farklı metafor üretildiği belirlenmiştir. Öğrencilerin İngilizceye yönelik en fazla başvurdukları metaforun “su” olduğu, mesleki İngilizceye yönelik en fazla başvurdukları metaforun “merdiven” olduğu tespit edilmiştir. Hem İngilizce hem de mesleki İngilizceye yönelik 43 metaforun “canlı varlık”, “cansız varlık”, “kavram”, “terim”, “yiyecek-içecek” ve “diğer” olarak 6 farklı kategori altında toplandığı sonucuna varılmıştır. Gökçe ve Batman (2015) ise çalışmalarında öğrenci görüşlerine başvurarak mesleki İngilizce dersinin nasıl olması gerektiği konusuna değinmişlerdir.

Taş (2019) *Lisans Düzeyinde Turizm Rehberliği Eğitiminde Mesleki İngilizce Dersine Yönelik Bir Değerlendirme* çalışmasında bazı üniversitelerde mesleki İngilizce dersi bulunmadığı, verilen mesleki İngilizce derslerinin yetersiz olduğu, saha uygulamalarına ve konuşma becerilerine daha fazla önem verilmesi gerektiği, hazırlık sınıfının zorunlu olması gerektiği, özellikle YDS türü sınav çalışmalarının mesleki İngilizce dersi dışında yapılması gerektiğini ortaya koymuştur. Aynı şekilde Kurt da (2011) hedef odaklı yabancı dil eğitime çalışmasında vurgu yapmıştır. Hedef odaklı yabancı dile vurgu yapan bir diğer araştırmacı ise Demirdağ’dır. Yazar çalışmasında

(2022) turizm odaklı yabancı dil eğitiminin önemine ve nasıl olmadığına ve nasıl olması gerektiğine vurgu yapmıştır. Özer ve Yılmaz da (2017) mesleki yabancı dil derslerine yönelik okutman ve öğrencilerin görüşlerini veri olarak toplayıp bu görüşler doğrultusunda bu derslerin eksik yönlerine vurgu yapmışlardır.

Hedef odaklı yabancı dil, yani mesleki yabancı dil eğitimi sadece İngilizce bağlamında değil, diğer diller bağlamında da irdelenmiştir. Örneğin Ördek ve Bolat (2016) *Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerinin Turizm İçin Mesleki Almanca Öğretimindeki Yeterliliği* başlıklı çalışmalarında Almanca bağlamında mesleki yabancı dil eğitimi ele almış, yaptıkları doküman analizleri ile mesleki yabancı dile yönelik olumlu ve olumsuz durumları ortaya koymuşlardır. Turizm işletmeciliği ve otelcilik programlarındaki mesleki Almanca derslerini araştıran İşigüzel (2013) de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik programında okuyan öğrencilerin Almanca öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin orta düzeyde olduğunu ortaya koymuştur.

Turizm fakülte ve yüksekokullarının müfredatlarında yer alan sadece zorunlu yabancı dil İngilizce veya Mesleki İngilizce dersleri değil, seçmeli yabancı diller de araştırmalara konu olmuştur. Bu araştırmalar farklı konular etrafında yürütülmüştür. Örneğin Üstün (2021) Turizm Fakültesi öğrencilerinin seçmeli yabancı dil derslerine (Almanca, Fransızca ve İtalyanca) yönelik kaygı düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemiştir.

Müfredat üzerine odaklanan çalışmalar da yabancı dil eğitiminin bir alt konusunu oluşturmuştur. Örneğin Aktaş (2012) Turizm İngilizcesi müfredatının değerlendirilmesi amacıyla çalışma yürütmüş, müfredatlara yabancı dillere dair daha fazla yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Uysal (2019) *Turizm Fakültesi Öğrencilerinin İngilizce İletişim Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Gereksinim Çözümlemesine Dayalı Bir Program Önerisi* başlıklı çalışmada Türkiye'deki turizm fakültesi öğrencilerinin İngilizce iletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik gereksinimlerini belirleme, belirlenen gereksinimler ışığında turizm fakültelerine yönelik mesleki İngilizce öğrenme çıktıları oluşturma ve aynı zamanda oluşturulan öğrenme çıktıları temelinde örnek üniteler ve ölçme araçlarının geliştirilmesini kapsayan bir İngilizce ders programı tasarlamayı amaçlamıştır. Müfredat odaklı diğer bir çalışma ise Aysu'nun (2019) *Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı İçin Mesleki İngilizce Dersi Müfredatı Tasarlama* başlıklı çalışmasıdır. Bu çalışmada turizm öğrencilerinin gelecekteki meslekleri için İngilizce dili ihtiyaçlarını;

öğrenci, mezun, alan uzmanı ve işveren görüşleri doğrultusunda kapsamlı bir şekilde belirleyip bu ihtiyaçlara göre Mesleki İngilizce dersi için müfredat geliştirmek amaçlanmıştır. Aysu ve Özcan (2021) ise turizm öğrencilerinin yabancı dil ihtiyaçlarını irdelemiş ve bu bağlamda müfredat analizi yapmışlardır.

Turizm eksenli yabancı dil derslerinde bazı akademisyenler çevrimiçi materyaller ve fotokopi çalışma kağıtları üzerinden hareket ederken bazı akademisyenler ise o yabancı dil dersleri için hazırlanan ders kitaplarını tercih etmektedir. Bundan hareketle ders kitaplarının da hedef kitleye uygun olup olmadığını ve nasıl tasarlanması gerektiği konusunda çalışmalar yürütülmüştür. Örneğin Metin (2018), Balcı ve Metin (2019) bu iki çalışmada turizm lisans öğrencileri için hazırlanan yabancı dil İngilizce ders kitaplarının hedef kitle açısından uygunluğunu irdelemişlerdir. Bu çalışmada yazarlar Turizm lisans öğrencilerinin kullanımı için hazırlanan Mesleki İngilizce ders kitaplarının bu öğrenciler için uygunluğunu analiz etmiş, kitaplar hakkında öğrenci görüşlerine başvurmuşlardır. Bu çalışmaların yanı sıra, yabancı dil Almanca ekseninde hazırlanan akademik çalışmalar da mevcuttur. Örneğin Ataş (2016) *Türkiye’de Turizme Yönelik Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitabının Geliştirilmesine İlişkin Bir Araştırma* başlıklı çalışmada Türkiye’deki turizm eğitimi alanında kullanılabilecek yerel nitelikli yabancı dil olarak Almanca ders kitabının geliştirilmesine yönelik bilimsel araştırmalara dayanan öneriler sunmuştur. Bu çerçevede Ataş garson, resepsiyonist, animatör, halkla ilişkiler personeli, oda/kat görevlisi, barmen ve tur rehberi gibi turizm sektöründe çalışanların sıklıkla kullandıkları dil yönelimlerini bilimsel olarak saptamış ve bu doğrultuda değerlendirmede bulunmuştur. Ördek de (2017) benzer şekilde turizm eksenli Almanca ders kitabı üzerinden hareket etmiş, çalışmada mesleki yabancı dil olarak Almanca öğretimi, turizm, kültürlerarası iletişim ve ders kitabı incelemesi ile ilgili ayrıntılı bilgiler vermiş ve Türkiye’deki turizm fakülte ve yüksekokullarında okutulan mesleki Almanca ders kitaplarını incelemiştir. Almanca eksenli bir başka çalışma ise Acar, Tan ve Balcı (2017) tarafından kaleme alınmıştır. Diğer çalışmalardan farklı olarak bu çalışmada turizm ve ülke bilgisi konusuna ağırlık verilmiştir. Araştırmada yabancı dil ders kitaplarının önemi, özellikleri ve bu kitaplara ek olarak hazırlanan yardımcı materyallerin yanı sıra, hazırlanan kitaplarda ele alınan konuların hedef kitlenin eğitim alanıyla (turizm) doğrudan bağlantılı olup olmadığı, kitaplarda ülke bilgisine yer verilip verilmediği detaylı bir şekilde analiz edilmiştir.

Yukarıda ele alınan ve yabancı dil becerisinin turizm sektörü içindeki konumunu, ayrıca turizm eğitimi veren kurumların dil öğretim boyutunu irdeleyen spesifik çalışmaların yanı sıra ayrıca konuya çok genel bir perspektiften, yani dil ve turizm ekseninden bakan çalışmalar da azımsanmayacak sayıdadır. Örneğin Hussein vd. (2008) *Turizm Alanında Öğretmenlik Eğitimi Veren Lisans Programlarında Yabancı Dil Eğitimi* başlıklı çalışmalarında öğrenci ve akademisyen görüşlerine başvurmuş ve turizm lisans programlarındaki dil eğitim sorunlarını tespit etmeye çalışmışlardır.

Turizm Fakülte ve Yüksekokullarında Yabancı Dil Eğitimi başlıklı çalışmalarında Altürk vd. (2016) çok geniş bir yelpazede Türkiye’de eğitim veren tüm Turizm Fakülte ve Yüksekokullarının müfredatlarını incelemiş, bu programlarda verilen dil eğitimine yönelik dersler analiz etmiş ve bu derslerin turizm sektörüne iyi derecede dil becerisine sahip elemanlar yetiştirme konusunda yeterli olup olmadığını araştırmışlardır.

Temizkan ve Temizkan (2014) çalışmalarında turizm programları için bir yabancı dil eğitim modeli önerisinde bulunmuşlardır. Sarıaltın (2015) Turizm ve Otel İşletmeciliği önlisans eğitiminde öğrencilere kazandırılması gereken temel ve mesleki İngilizce yeterliliği, Mesleki Yeterlilik Kurumunun (MYK) yayınladığı Ulusal Meslek Standartları (UMS) ve Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi’nde (UYÇ) karşılaştırmalı olarak analiz edip değerlendirmiştir. Gökçe’nin çalışması (2014) Turizm Ön Lisans Programlarında uygulanmakta olan İngilizce öğretiminin eksik yönlerini ortaya çıkarmaya, öğrencilerin beklenti, seviye ve motivasyonlarını belirlemeye yöneliktir. Büyükkalay’ın çalışması ise (2016) Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı ekseninde kaleme alınmış, özel amaçlı İngilizce konuşma ve dinleme becerilerine yönelik önerilen etkinlikler kullanarak Turizm ve Otelcilik öğrencilerinin başarılarının artırılması amaçlanmıştır. Ayaz, Yalı ve Aydın (2017) lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin İngilizce öğrenmedeki başarısızlık nedenlerini irdelemiş, bu nedenler arasında öğrencilerin derse ilgi göstermeme, bireysel çalışma yapmama, grup çalışmasına katılım azlığı, korku ve eğitmen sorununu tespit etmişlerdir. Dolmacı ve Dolmacı (2018) turizm eksenli yabancı dil öğretiminde telaffuz öğretimine yönelik ihtiyaç analizi yapmak ve öğrencilerin telaffuz becerisiyle ilgili görüşlerini belirlemek için çalışma yürütmüşlerdir. *Turizm Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğretimindeki Sorunlara İlişkin Görüşleri* çalışmasında Turgut (2019) genel anlamda öğrencilerin Almanca öğretimini turizm bölümleri için önemli ve gerekli bulduklarını tespit etmiştir.

Bay (2021) çalışmasında lisans düzeyinde turizm eğitimi veren Turizm Fakültelerinde yabancı dil ve mesleki yabancı dil olarak Almanca öğretiminde öğrencilerin bakış açısıyla karşılaştırmış, böylelikle Almanca öğretiminde öğretim teknik ve yöntemleri çerçevesinde çözüm önerileri geliştirmiştir. Son olarak Karakuş ve Gürbüz (2020) turizm eğitiminde İngilizce öğretimine yönelik yapılan çalışmaları bibliyometrik analiz bağlamında ele almışlardır.

2.1. Genel Değerlendirme

Yukarıda yapılan literatür analizinden de görüleceği üzere, yabancı dil ve turizm arasındaki bağlantıdan hareketle kaleme alınmış pek çok akademik yayın söz konusudur. Bu yayınlar konuyu çok farklı açılardan ele almışlardır. Örneğin öğrencilerin motivasyon ve öz yeterlilik sorunu, yabancı dil öğrenme istek ve kararlılıkları, yabancı dilde iletişim kurma becerileri, yabancı dil konuşma kaygısı ve nedenleri gibi öğrenci eksenli araştırmalar yapılmıştır. Ayrıca turizm eğitim kurumlarının müfredatlarında yabancı dil derslerinin yeri ve yeterliliği, bu müfredatlardaki seçmeli yabancı dillerin yeterliliği ve mesleki yabancı diller detaylıca araştırılmıştır. Turizm fakülte ve yüksekokullarında hazırlık sınıfı uygulamasının gerekliliği de sıkça ele alınan bir konu olmuştur. Bu birimlerde okutulan yabancı dil dersleri için hazırlanan ders kitaplarının hedef kitle açısından uygunluklarının yanı sıra, dil ve turizm bağlantısına genel anlamda yaklaşan pek çok akademik yayın yukarıda analiz edilmiştir.

Analizi yapılan akademik yayınlar arasında, bu çalışmaya yakın görünen tek çalışma Karakuş ve Gürbüz'ün (2020) çalışmasıdır ki bu çalışmada yazarlar yabancı dil ve turizm konusunda bibliyometrik analiz yapmışlardır. Karakuş ve Gürbüz çalışmalarını turizm odaklı İngilizce eğitimi ile sınırlandırmışlardır, fakat bu çalışmada yabancı dil ve turizm odaklı 2000 yılından günümüze kadar yapılan tüm çalışmaların literatür analizi yapılmaktadır. Bundan dolayı bu çalışma daha önce bu bağlamda yapılan bütün çalışmalardan ayrılmakta olup yayın tarihi itibarıyla özgün bir çalışma olarak literatüre katkı sağlayacaktır.

3. AMAÇ VE YÖNTEM

3.1. Problem Cümlesi

Turizm odaklı yabancı dil eğitimi ile ilgili 2000-2022 yılları arasında Türkçe yayınlanmış çalışmalar nelerdir ve ortaya ne koymuşlardır?

3.2. Alt Problemler

1. 2000-2022 yılları arasında Türkçe yayınlanmış akademik çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. 2000-2022 yılları arasında Türkçe yayınlanmış akademik çalışmaların yazarlarına göre dağılımı nasıldır?
3. 2000-2022 yılları arasında Türkçe yayınlanmış akademik çalışmaların başlıklar durumuna göre dağılımı nasıldır?
4. 2000-2022 yılları arasında Türkçe yayınlanmış akademik çalışmaların yayın türüne göre dağılımı nasıldır?
5. 2000-2022 yılları arasında Türkçe yayınlanmış akademik çalışmaların konularına göre dağılımı nasıldır?

3.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Dil, farklı kültürlerden insanlar arasındaki sosyal etkileşimlere dayandığından turizm sektörü için en önemli unsurlardan biridir (Tetik, 2016). Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllardan itibaren Türkiye'de turizm sektörünün hızla gelişmesi ile birlikte eğitim konusuna da önem verilmeye başlanmış yabancı dil bilir nitelikli elemanlar yetiştirilmeye çalışılmıştır (Kozak, Akoğlan Kozak ve Kozak, 2014). Altürk vd. göre (2016, s. 144) turizm sektörünün ülke bazında geliştirilmesi ve bu sektörden elde edilen gelirin arttırılabilmesi için hizmet kalitesinin çok iyi olması gerekmektedir. Hizmet kalitesi ise turizm sektöründe çalışan personelin dil becerisi ile doğrudan ilişkilidir. Çünkü iyi bir dil becerisi turistlerle iletişimi kolaylaştırıp muhtemel iletişim sorunlarının ve memnuniyetsizliklerin önüne geçecektir. Bu bağlamda turizm eğitimi veren kurumların da dil eğitimine önem vermesi ve iyi dil bilen elemanlar yetiştirmesi gerekmektedir.

Günümüze kadar dil öğrenimini etkili hale getirebilmek ve kavramsallaştırabilmek için sağlam ilkeler ortaya konmuştur (Guerero, 2014). Bu çalışmada turizm alanında yabancı dil kavramının ne şekilde ele alındığı ve hangi

boyutlarıyla tartışıldığını ortaya koymak aynı zamanda literatürdeki boşlukları, sorunları tespit etmek ve farklı çözüm önerileri geliştirmek amaçlanmıştır.

Yabancı dil eğitiminin turizm üzerindeki önemi geniş çapta kabul edilmiş olmasına rağmen, turizmde yabancı dil eğitimi literatürünün sistematik olarak inceleyen Türkçe çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmamıza en yakın görünen tek çalışma Karakuş ve Gürbüz'ün (2020) çalışmasıdır. Bu çalışmada yazarlar yabancı dil ve turizm konusunda bibliyometrik analiz yapmışlardır. Karakuş ve Gürbüz çalışmalarını turizm odaklı İngilizce eğitimi ile sınırlandırmışlardır, fakat bu çalışmada yabancı dil ve turizm odaklı 2000 yılından günümüze kadar yapılan tüm çalışmaların literatür analizi yapılmaktadır. Bundan dolayı çalışmamız daha önce bu bağlamda yapılan bütün çalışmalardan ayrılmakta olup yayın tarihi itibarıyla özgün bir çalışma olarak literatüre katkı sağlayacaktır. Bu nedenle, yapılacak çalışma literatürün sınırlarının belirlenmesi ve bilgi boşluğuna katkıda bulunulması için önem arz etmektedir. Ayrıca çalışmamız konu hakkında genel bir bakış açısı oluşturduğundan gelecekteki araştırmalar için üzerine inşa edilecek boşlukları ve fırsatları tanımlayacağı düşünülmektedir.

3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma aşağıdaki özellikler göz önünde bulundurularak sınırlandırılmıştır.

1. Bu araştırma 2000-2022 yılları arasında Türkçe yayınlanmış akademik yayınlar ile sınırlıdır.
2. Bu araştırmada elde edilen veriler Google Akademik, Ulusal Tez Merkezi, DergiPark veritabanlarından elde edilmiştir ve araştırma elde edilen bu verilerle sınırlıdır.

3.5. Materyal-Yöntem

Bu araştırmada “Turizm ve yabancı dil kavramı ile ilgili 2000-2022 yılları arasında Türkçe yayınlanmış çalışmalar nelerdir?” sorusundan hareketle turizm disiplini içinde yapılan araştırmalarda yabancı dil kavramının ne şekilde ele alındığını ve hangi boyutlarıyla tartışıldığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla turizm ve yabancı dil konusunda Türkçe yapılan çalışmalar sistematik literatür analizi yöntemiyle detaylı olarak incelenmiştir. Bu çalışmanın 4. bölümünde sistematik literatür analizi hakkında detaylı bilgi aktarılmıştır.

4. DİL VE TURİZM

Dil ve turizm birbirini tamamlayan kavramlardır. Turizm ve dil arasındaki ilişkinin çerçevesi bir sonraki başlıktan başlayarak oluşturulmaya çalışılmıştır.

4.1. Dilin Tanımı

Dil, en yaygın haliyle insanlar arası iletişim aracı olarak tanımlanmaktadır (Aksan, 1977; Demirel, 2004; Fiske, 1996; Güvenç, 2005). İnsanlar Lembet'e göre (2012, s. 50) çok farklı şekillerde iletişim kurabilmelerine rağmen bunlar arasında en yaygın en hızlı en sağlam ve en ekonomik olanı dil ile kurulan iletişimdir. Dolayısıyla dil, insanların toplumsal yaşayışlarını kolaylaştıran, birbirleriyle etkileşim halinde kalmalarını ve birbirlerini anlamalarını sağlayan bir etmendir.

Dilin çok çeşitli insan gereksinimlerine hizmet ettiği açıktır. İşlevlerinin zenginliği ve çeşitliliği dilin doğasına, bir sistem olarak organizasyonuna yansır: Bir dilin gramer yapısı içinde, belirli alanlar öncelikle buluşsal ve temsili işlevlerle, diğerleri kişisel ve etkileşimsel işlevlerle ilişkilidir. Sistemin farklı parçaları, adeta farklı işler yapar, bu da dilin kullanımları kavramını yorumlamamıza ve daha kesin hale getirmemize yardımcı olur. Dilin her kullanımında ortak olan şey, anlamlı, bağlamsal ve en geniş anlamda sosyal olmasıdır (Halliday, 1969).

4.2. Yabancı Dil

Dilin her toplumda değişik biçimleri söz konusudur (König, 1991, s. 59). Yani farklı toplumlar ve kültürler ağırlıklı olarak farklı diller konuşmaktadır. Bu durum yabancı dil kavramının ortaya çıkmasını da beraberinde getirmektedir. Çünkü bu toplumlar kendi aralarında iletişim kurabilmek için yabancı dilleri öğrenme yolunu tercih etmeye başlamaktadır. Böylelikle kültürlerarası etkileşim başlayıp bu etkileşim gün geçtikçe daha fazla önem kazanmaktadır.

İnsanlık tarihinde, farklı ulusların seyahat, iş, eğlence vb. amaçlarla birbirleriyle bu kadar çok iletişim kurma ihtiyacı duyduğu başka bir zaman olmamıştı ve bu doğrultuda değerlendirildiğinde küresel bir dilin oluşması mantıksız bir sonuç değildir. Son iki yüzyıllık hızlı değişim 19. yüzyılda İngiliz sanayiciliği, 20. yüzyılda süper büyüyen Amerikan ekonomisi gibi etmenler ve özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllar, yabancı dil olarak İngilizcenin küresel statü kazanmasında oldukça etkili olmuştur (Vuković-Voćjnovi ve Nićin, 2012).

4.3. Dilin İşlevleri

Dilin temel işlevleri iletişim, kendini ifade etme ve düşünmedir. Duygu ve anlamın ifadesi daha belirgin hale gelir. Sözcüklere ve sözcük gruplarına hakimiyet pratikle ve ifade edilecek fikirlerin ve tepkilerin karmaşıklığıyla gelişir. İletişim işlevi açıktır. Fikirleri ve duyguları açıklama aracı olarak dilin kullanımı da aynı derecede gerçektir. Dil, gözlemlenen şeydeki benzerlikleri ve farklılıkları keşfetme, genel fikirler oluşturma ve ilişkileri keşfetme algısını netleştirmenin bir aracıdır (Patel ve Jain, 2008).

Dilin en önemli işlevlerinden biri kültürün aktarılmasında köprü vazifesi görmesidir (Lembet, 2012, s. 53). Kültürlerarası etkileşim kültürlerin birbirini tanımasını, anlamasını ve ortak bir paydada buluşup dünya üzerinde bir arada yaşamasını da kolaylaştırmaktadır. Bundan dolayı farklı kültürlerin dillerini öğrenmek ve o kültürlerle etkileşim halinde olmak son derece önemlidir.

4.4. Turizm ve Yabancı Dil

Sektörel bağlamda ele alındığında yabancı dil becerisi insanlara daha geniş bir bilgi yelpazesine, daha çeşitli bir ağa ve her zamankinden daha fazla iş fırsatına ulaşma imkânı sağlar (EF, 2021). Yabancı dil becerisine dayalı iş imkanlarının ise büyük bir kısmı turizm sektörüne bağlıdır. Yabancı dil, farklı kültürlerden insanlar arasındaki sosyal etkileşimlere dayandığından turizm sektörü için en önemli unsurlardan biridir (Tetik, 2016, s.271). Turizm hareketliliğine dünyanın neredeyse bütün toplumları dahil olduğu için dünya üzerinde konuşulan her dil bu sektör açısından önemlidir. Fakat yine de ağırlıklı olarak ön plana çıkan İngilizce, Almanca, Rusça, Fransızca gibi diller söz konusudur. Bunların arasında İngilizce ana dil ya da birinci dil olarak en çok konuşulan dil olmasa da, turizm endüstrisi dahil birçok alanda ‘lingua franca’ yani ortak dil haline gelmiştir (Kacatl, 2018; Harmer, 2001). Lingua franca, ana dilleri birbirinden farklı olan iki konuşmacının en az birinin ya da her ikisinin de onu ikinci dil olarak kullandığı, iki konuşmacı arasındaki etkili iletişim için yaygın olarak benimsenen ortak veya geçerli bir dil olarak tanımlanmaktadır (Harmer, 2001).

Seyahat ve turizm sektörü dünyanın en hızlı büyüyen sektörlerinden biridir. Oteller, restoranlar, yiyecek-içecek hizmetleri ve seyahat, turizm endüstrisinin unsurları olarak kabul edildiğinden turizm çatısı altında toplanır (Raga, 2019). İnsan ihtiyaçlarının karşılanmasında büyük bir yere sahip olan hizmetlerin, günümüzün sanayi sonrası toplumunda gittikçe değeri artmaktadır. Turizm faaliyetleri, hizmetler

sektöründe önemli bir yer tutmaktadır. Konaklama hizmetlerinin kalitesini artırmak için arz ve talep tarafları arasında ortak bir dil bulunması gerekmektedir. İngilizcenin uluslararası bir dil olarak kabul edilmesiyle birlikte turizm sektöründe çalışan personelin, turistlerin gereksinimlerini karşılayabilmeleri için dil becerilerini geliştirmeleri giderek daha gerekli hale gelmiştir (Bobanovic ve Grzinic, 2011).

Turizm sektöründe mekanizasyon ve otomasyonun sınırlı olması, yüz yüze verilen sıcak hizmetin kesintisiz devam etmesi gerektiğinden personel ihtiyacı sürekliliğini devam ettirecektir. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de çalışacak olan personelin en az niceliği kadar niteliği de oldukça önemlidir. Kalifiye personel yetiştirmenin anahtar noktası ise konusuyla ilgili mesleki ve teknik eğitim almış olmasıdır. Mesleki ve teknik eğitim verilirken en önemli kriter sektörün ihtiyaçlarını karşılayabilecek nitelikte işgücü yetiştirmektir. Turizm sektöründe istihdam edilecek personelde ön plana çıkan özellik yabancı dil bilgisidir (Davras ve Bulgan, 2012).

Altürk vd. göre (2016, s. 144) turizm sektörünün ülke bazında geliştirilmesi ve bu sektörden elde edilen gelirin arttırılabilmesi için hizmet kalitesinin çok iyi olması gerekmektedir. Hizmet kalitesi ise turizm sektöründe çalışan personelin dil becerisi ile doğrudan ilişkilidir. Çünkü iyi bir dil becerisi turistlerle iletişimi kolaylaştırıp muhtemel iletişim sorunlarının ve memnuniyetsizliklerin önüne geçecektir. Bu bağlamda turizm eğitimi veren kurumların da dil eğitimine önem vermesi ve iyi dil bilen elemanlar yetiştirmesi gerekmektedir. Yabancı dil olarak İngilizcenin günümüzde ortak dil haline gelmesiyle turizm eğitimi veren fakültelerde İngiliz dili öğretimi faaliyetleri önem kazanmıştır. Turizm fakültelerinin ders programları incelendiğinde genel İngilizce ya da özel amaçlı İngilizce dersleri olduğu görülmektedir (Altürk vd., 2016). Özel amaçlı İngilizce (ÖAİ) tüm dil öğretiminin belirlenen öğrenci gruplarının özel öğrenme ve dil kullanım ihtiyaçlarına göre uyarlanması ve ayrıca bu öğrencilerin İngilizceyi kullanacakları sosyokültürel bağlamlara duyarlı hale getirilmesi önerisine dayanan bir harekettir (Celce-Murcia, 2001, s.43).

Turizm İngilizcesi, Özel Amaçlı İngilizcenin (ÖAİ) örneklerinden biridir. Genel İngilizce öğretimiyle karşılaştırıldığında, profesyonel ve istihdama yönelik öğrencilerin ihtiyaçlarını daha fazla ön plana çıkarır. Turizm alanında uzmanlaşan öğrencilerin İngilizce öğrenme koşullarından görüldüğü gibi, öğrenme çıktıları yalnızca öğretme ve öğrenme koordinasyonundan değil, aynı zamanda turizm endüstrisinin çalışanların İngilizce yeterlilikleri üzerindeki taleplerinden de etkilenir. Turizm İngilizcesi

öğrenmenin amacı, nihai olarak iş verimliliğini artırmak ve müşterilerin memnuniyetini iletletmektir. Bu nedenle, Turizm İngilizcesi öğretimi, turizm çalışanlarının İngilizce yeterliliği için turizm endüstrisinin gerekliliklerine de odaklanmalıdır (Leong ve Li, 2012).

Hükümetler, turizm sektörünün ekonomideki payı nedeniyle iletişim, bilgi teknolojisi ve mesleki becerilerle donatılmış, dil bilen işgücü sağlayarak turistlere sunulan hizmet düzeyini geliştirmek için rekabet etmektedir. Her ülkenin öğrencileri turizmde gelecekteki kariyerlerine uygun şekilde hazırlamak için üniversite ve kolej düzeyinde kaliteli eğitim sağlamaya çaba göstermesini gerektiriyor. Tabii ki, bu tür bir eğitimde, genel olarak İngilizce becerilerinin geliştirilmesine ve özel olarak Turizm İngilizcesi becerilerine öncelik verilir (Al-Tarawneh ve Osam, 2019).

2000 yılından bu yana tanık olunan uluslararası krizler turistlerin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan işletmeler başta olmak üzere herkese, turizm talebinin belirli bir destinasyon için ne kadar kırılgan olduğunu hatırlattı. Bu yüzden turizm işletmelerinin uluslararası rekabet edebilirliklerini sağlamak ve geleneksel pazarlarını en üst düzeye çıkarmak için mümkün olan her şeyi yapmaları gerekir. Turizm işletmelerinin şu anda faaliyet gösterdiği pazar göz önüne alındığında, ziyaretçi ve ev sahibi arasındaki kültürlerarası hizmetler arayüzü ile birleştiğinde, potansiyel iş gücü arasında yabancı dil becerilerinin geliştirilmesinin doğal bir mesele olduğu düşünülebilir (Leslie ve Russell, 2006).

5. SİSTEMATİK LİTERATÜR ANALİZİ

Bilim insanları fen ve sosyal bilimler konularında bilimin ilerlemesi adına sürekli olarak araştırmalar yapıp bilime katkı sunmaktadırlar. Bazen aynı konularda farklı bilim insanları farklı zamanlarda da çalışmalar yürütmüş ve yürütmektedir. Aynı konuda farklı zamanlarda yürütülen çalışmalar sonraki çalışmaların iskeletini oluşturmaktadır. Bu yüzden belli bir konu üzerinde geçmişte yapılmış olan araştırmaların irdelenmesi, amaç, yöntem ve bulgularının incelenmesi son derece önem kazanmaktadır.

Aynı konuda geçmişte yapılan araştırmaların analizini ele alan çeşitli yöntemler söz konusudur. Bibliyometrik analiz, meta analiz, geleneksel ve sistematik derlemeler bunlar arasındadır. Son zamanlarda sistematik derleme çalışmalarına dünyada olduğu gibi Türkiye’de de önem ve ağırlık verilmektedir.

Sistematik derleme üzerine odaklanan çalışmaların belli ve düzenli bir süreçten geçmesi gerekmektedir, bundan dolayı bu doğrultuda çalışma yürüten araştırmacıların Karaçam’a göre (2013, s. 26) alanında uzman; deneysel, kesitsel, vakakontrol, kohort ve nitel araştırmalar, sistematik derleme ve meta-analiz çalışmaları, geleneksel derleme yazıları olmak üzere tüm bilimsel çalışmalar konusunda donanımlı olması gerekmektedir.

5.1. Sistematik Literatür Analizi (SLA) Nedir?

Sistematik literatür analizine eş değer olarak ayrıca araştırma sentezi, araştırma incelemesi, araştırma derlemesi veya sistematik derleme terimleri gibi farklı adlandırmalar kullanıldığı görülmektedir (Cooper, Hedges ve Valentine, 2019, s. 6, Akt. Yılmaz, 2021, s. 1461). Bu çalışmada *sistematik literatür analizi* (SLA) kavramı kullanılmıştır. SLA belli bir konuda yapılan orijinal araştırmaların çok detaylı ve geniş bir biçimde taranıp, dışlanma ve dahil edilme kriterleri kullanılarak, bulguların sentez edildiği bilimsel incelemedir (Aslan, 2018, s. 62).

İlgili çalışmaları kapsamlı bir biçimde tarayıp çeşitli kabul ve ret ölçütleri kullanarak hangi çalışmaların derlemeye gireceğini tarafsız bir şekilde belirleyip bu çalışmalarda yer alan bilgilerin sentez edilmesi ile oluşturulur (Çınar, 2021, s. 310). Başka bir tanımlamaya göre SLA bir soruya yanıt ya da probleme çözüm oluşturmak için, o alanda yayınlanmış tüm çalışmaların kapsamlı bir biçimde taranarak, çeşitli dahil

etme ve dışlama kriterleri kullanarak ve araştırmaların kalitesi değerlendirilerek hangi çalışmaların analiz edileceğinin belirlenmesi, analize dâhil edilen araştırmalarda yer alan bulguların sentez edilmesidir (Burns ve Grove, 2007; Centre for Reviews and Dissemination [CRD], 2008; Higgins ve Green, 2011, Akt. Karaçam, s. 26).

SLA bilimsel bilgi içermeleri ve güçlü kanıtlar sunmaları açısından son derece önemli bir analiz türüdür. Bunların çok bilimsel bilgi içermeleri ve kabul görülme nedenleri şunlardır (Moule ve Goodman, 2009; Hemingway ve Brereton, 2009'dan Akt. Karaçam, 2013, s. 27);

1. Daha objektiftirler, daha az yan ve hata içerirler,
2. Literatür taraması belirli bir yöntem ile yapıldığından çok daha kapsamlıdır ve tekrar edilebilir,
3. Literatür taraması için kullanılan metotlar çalışmada açıkça belirtilir,
4. Çalışmaları seçerken kullanılan kriterler açıkça belirtilir,
5. Derlemeye dâhil edilen çalışmaların kaliteleri değerlendirilir,
6. Araştırmaların verileri birleştirirken en küçük kanıtlar / etkiler bile derlemeye dâhil edilir,
7. Araştırmacılar sistematik derlemeyi tekrar edip sonuçlarını doğrulayabilirler.

5.2. Sistematik Literatür Analizinin Aşamaları

SLA Karaçam'a göre (2013, s.27-28) yedi aşamada hazırlanabilmektedir. Bunlar;

1. **İşin tanımlanması:** Burada araştırma sorusu veya soruları belirlenir. Çalışmanın amacı ve yöntemi ortaya konulur. Özellikle elde edilen verilerin ne şekilde analiz edileceği belirtilir.
2. **Bilgi için tarama yapma:** İncelenen araştırma sorusuna uygun anahtar sözcükler tespit edilir. Uygun veri tabanlarında taramalar yapılır. Elde edilen çalışmalar kaydedilir. Kaydedilen tüm araştırmaların başlık ve özetleri incelenir. Uygun görülen araştırmaların tam metinleri analiz edilir. Dahil etme ve dışlama aşamasından sonra hangi araştırmaların değerlendirmeye alınacağı kesinleştirilir.
3. **Kanıt kalitesinin değerlendirilmesi ve analizi:** Değerlendirmeye alınan çalışmalar analiz edilir. Elde edilen veriler veri formuna aktarılır.
4. **Kanıtın sunumu ve özetlenmesi:** Bulgular özetlenir. Burada ayrıca sistematik derlemede taranan araştırmaların sayısı, uygun olanlar ve derlemeye dâhil

edilenler, dışlanan araştırmalar ve dışlama nedenlerini içeren bir akış şeması önerilmektedir.

5. **Kanıtın tartışması:** Ana bulgular, analizin güçlü ve zayıf yönleri, bulgular, öneriler ve sonuçlar tartışılır.
6. **Sistematiik derlemenin yazımı:** PRISMA bildirimi önerilmektedir.
7. **Dış hakemler ve yayımlama:** Çalışma hakemler tarafından kontrol edilir ve onaydan sonra yayınlanır.

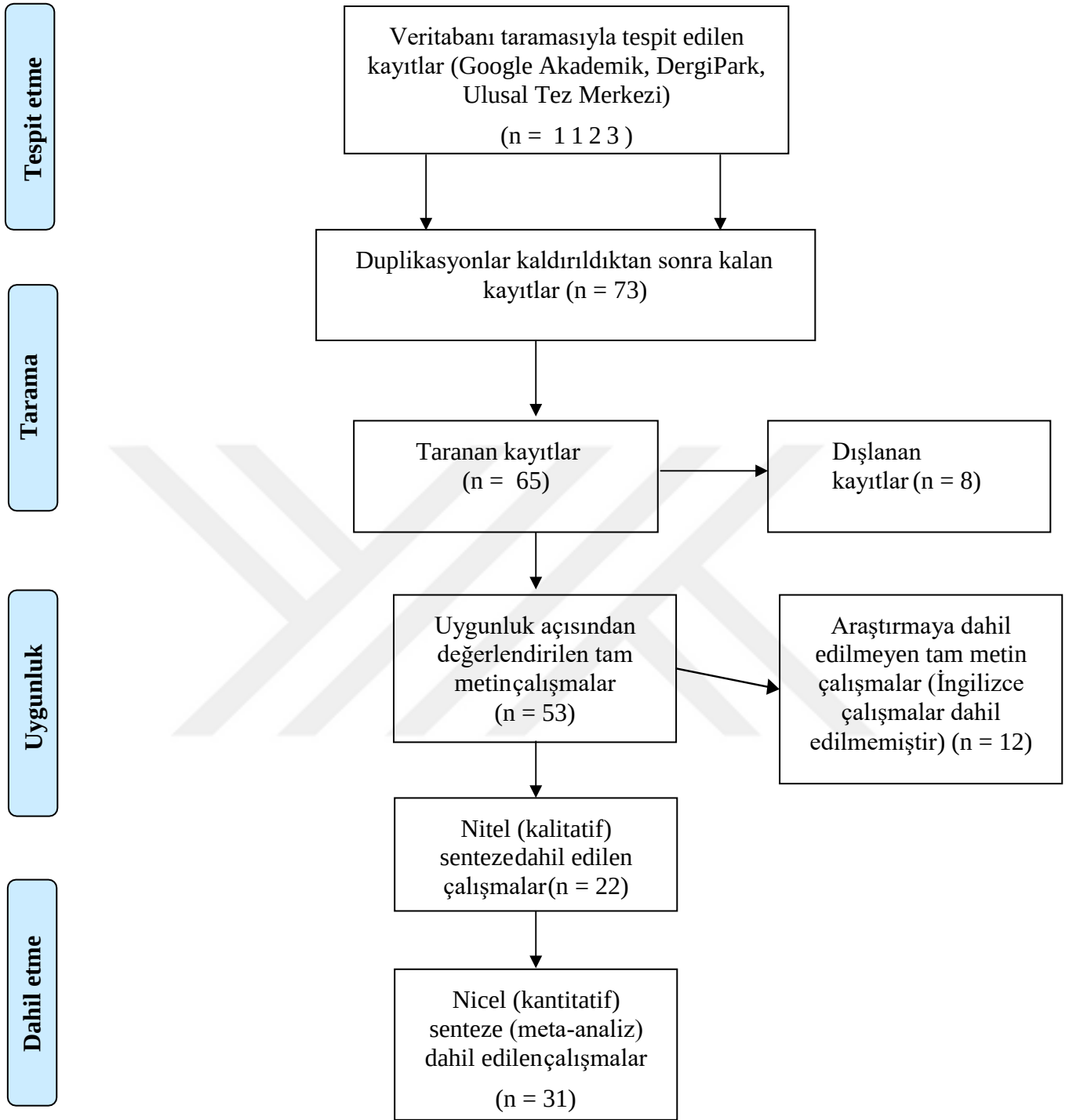

6. UYGULAMA BÖLÜMÜ

Türkiye’de turizm eksenli yabancı dil eğitimi üzerine odaklanan bu çalışmada sistematik literatür analizi yapılmıştır. Literatür analizi yapılırken daha önce belirlenen anahtar sözcükler Google Akademik, DergiPark ve Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında taranmış, elde edilen tüm yayınlar kaydedilmiş, sınıflandırılmış, son olarak da ayıklama yapılmıştır. Tarama yapılan arama motorlarına “dil ve turizm”, “turizm ve yabancı dil”, “turizmde dil” gibi anahtar sözcükler girilmiştir. Bu anahtar sözcüklerin taranması sonucu ilk aşamada konuyla ilgili 1123 adet çalışma tespit edilmiştir. Daha sonra sistematik literatür analizinin bir gereği olarak adım adım sınırlandırma yoluna gidilmiştir. İlk sınırlandırma tarihsel olarak yapılmış ve ilk taramadan elde edilen yayınlar 2000 yılından günümüze kadar olacak şekilde sınırlandırılmıştır. Bu şekildeki tarihsel sınırlandırma çalışmanın kapsamı ve uygulanabilirliği aşılması adına gerçekleştirilmiştir. Tarihsel sınırlamanın ardından elde edilen yayın sayısı 73’e düşmüştür.

Çalışma kapsamında yapılan ikinci sınırlama Türkiye’de yapılan çalışmalar olarak belirlenmiştir. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de turizm ve yabancı dil olgusunu araştırmak olduğu için bu şekilde bir sınırlama getirilmiştir. Dolayısıyla başka ülkelerin turizm ve dil olgusuna odaklanan eserler elenmiştir. Bu sınırlamadan sonra elde edilen yayın sayısı 65’e düşmüştür. Son sınırlama ise yayın dili konusunda yapılmış ve sadece Türkçe yapılan yayınlar havuza dahil edilmiştir. Türkçe dil seçiminin amacı çalışmanın dil bütünlüğünü sağlamaktır. Bu sınırlamadan sonra elde edilen ve çalışmanın kapsamına dahil edilen nihai yayın sayısı 53 olarak belirlenmiştir. Bu vesileyle bu çalışmada toplam 53 adet yayın sistematik literatür analizine tabi tutulmuştur.

Yukarıda ele alınan taramanın iş akış şeması aşağıdaki gibidir:

Kaynak: Moher D, Liberati A, Tetzlaff J, Altman DG, The PRISMA Group (2009). Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses: The PRISMA Statement. PLoS Med 6(7): e1000097.

Yapılan tarama sonucunda uygunluk analizinden sonra elde edilen 53 adet akademik yayın kronolojik bir şekilde sıralanmış, tablolaştırılan bu yayınlar yazar, yayın başlığı, yayın türü, yayının ana konusu ve elde edilen sonuç açısından detaylı bir şekilde irdelenmiştir. Tarama sonucu elde edilen 53 yayını içeren tablo aşağıdaki gibidir:

Sıra No	Yayın Yılı	Yazar(lar)	Yayın Başlığı	Yayın Türü	Konu	Sonuç
1	2003	Ünsal Köse	Konaklama İşletmelerinde Çalışan Personelin Yabancı Dil Bilgisinin Önemi ve Etkileri	Yüksek Lisans Tezi	Yabancı Dil Bilgisinin Önemi	Yabancı dilin gelişmesinde yurt dışında kalma, mezuniyet durumunun etkili olduğu, turizm sektöründe çalışılan yıl faktörünün etkili olmadığı tespit edilmiş, yönetim kademesinde yer almada ise yabancı dil bilme ve mezuniyet durumunun önemli olduğu, ancak yaş faktörünün etkisi olmadığı görülmüştür.
2	2006	İlhami Ege	Kars Meslek Yüksekokulu Turizm Rehberliği Programında İngilizce Öğrenimi Gören Öğrencilerin Program Geliştirmeye Yönelik İhtiyaç Analizi	Yüksek Lisans Tezi	Program Yeterliliği	Uygulanan dil öğretim programının öğrenci gereksinimlerini karşılamada yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Bu sorunun çözümlenebilmesi için, öğrencilerin gereksinimlerine uygun daha etkili bir dil öğretim programının olması konusunda önerilerde bulunulmuştur.
3	2006	Harun Göçerler	Antalya, Alanya, Manavgat Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri 1. Sınıf Öğrencilerinin Almanca Karşılıklı İletişim Becerilerinin Avrupa Konseyi Genel Dil Kriterleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi	Yüksek Lisans Tezi	İletişim Becerileri	Öğrencilerin kendi Almanca karşılıklı konuşma becerilerini değerlendirmelerinin istendiği anketin sonuçlarına göre uygulama grubu içerisinde belirleyici bir çoğunluğa sahip olan kararsızlar olarak adlandırılabilir

						topluluğun kendi bilgilerini, uygulama esnasında ne derece aktive edebildikleri konusunda kesin yargılarının olmadığı ve neyi ne kadar yapabildiklerini tam olarak saptayamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
4	2008	Azize Tunç Hussein Saadet Pınar Temizkan Rahman Temizkan	Turizm Alanında Öğretmenlik Eğitimi Veren Lisans Programlarında Yabancı Dil Eğitimi: Akademisyen ve Öğrencilerin Değerlendirmeleri	Makale	Program Yeterliliği	Alınan yabancı dil eğitiminin sektörde uluslararası bir kariyer elde etmek, akademisyen olabilmek için yeterli görülmediği, akademisyenlerin yabancı dil derslerinin müfredat dışına taşınmasını ve bilim dersleri ile mesleki derslere daha fazla yer açılmasını desteklediği, öğrencilerin ise hazırlık sınıfının yıl kaybına sebep olacağını vurgulayarak yoğunlaştırılmış yabancı dil eğitimi desteklediği görülmüştür. Öğrencilerin büyük bir kısmının lisansüstü eğitimde istekli olması ve sektörde yönetici düzeyinde istihdam edilmeye sıcak bakmaları yabancı dil eğitiminde yeni bir yapılandırmaya gidilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

5	2011	Gölnaz Kurt	Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokullarında Hedefe Yönelik Yabancı Dil Öğretimi	Makale	Mesleki Yabancı Dil Öğretimi	Eylemsel yönelimli örnek yabancı dil dersi tanıtılıp bu yöntemin diğer yöntemlerle karşılaştırıldığında daha verimli ve etkili olabileceği sonucuna varılmıştır.
6	2012	Murat Alıcıgözel	Türkiye'nin Yabancı Dil Eğitim Politikaları ve Turizm Sektörüne Nitelikli İşgücü Oluşumundaki Rolü	Uzmanlık Tezi	Yabancı Dil Eğitim Politikaları	Ülkemizi yönetenlerin ve karar vericilerin, yabancı dil eğitim politikalarını oluştururken Rusça, Çince, İspanyolca ve Arapça gibi yabancı dil eğitimlerinin özellikle turizm ve meslek eğitimi veren okullarda yaygınlaştırılması ve bu ihtiyaca yönelik öğretmen alımına yönelmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
7	2012	Gonca Manap Davras Gölay Bulgan	Meslek Yüksekokulu (Myo) Öğrencilerinin İngilizce Hazırlık Eğitimine Yönelik Tutumları: Isparta Myo Turizm ve Otel İşletmeciliği Örneği	Makale	İngilizce Hazırlık Eğitimi	Öğrencilerin yabancı dil hazırlık sınıfı eğitiminin gerekliliğini kavradıkları anlaşılmış fakat öğrencilere yabancı dil eğitiminde konuşma becerisi kazandırılması konusunda eksiklikler olduğu saptanmıştır.
8	2012	Aydın Ünal Osman Taşar	Üniversite Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin İngilizce Derslerine Yönelik Duyuşsal Yaklaşımlarının Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi	Makale	Duyuşsal Yaklaşım	Bayan öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha fazla duyuşsal yaklaşım gösterdikleri, genel ve özel lise mezunu öğrencilere oranla Anadolu lisesi mezunu öğrencilerinin duyuşsal

						yaklaşım düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
9	2013	Bahar İşigüzel	Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Programlarındaki Mesleki Almanca Dersleri Üzerine Bir Araştırma	Makale	Mesleki Yabancı Dil Öğretimi (Almanca)	Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik programında okuyan öğrencilerin Almanca öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin orta düzey olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
10	2014	Akif Gökçe	Yabancı Dil Öğretiminde İhtiyaç Analizi Uygulaması: Turizm Ön Lisans Örneği	Yüksek Lisans Tezi	Mesleki Yabancı Dil Öğretimi	Öğrencilerin bulundukları program ile yabancı dil seviye ve motivasyonları belirlenmiş, uygulanmakta olan dil öğretim programının beklentilerini karşılamadığı tespit edilmiş ve yabancı dilde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinde çektikleri güçlükler saptanmıştır. Bu unsurlardan hareketle yabancı dil öğrenme ihtiyaçlarının neler olduğu tanımlanmaya çalışılmış ve belirlenen eksikliklerin giderilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.
11	2014	Erkan Akgöz Yüksel Gürsoy	Turizm Eğitiminde Yabancı Dil Öğrenme, İstek ve Kararlılıkları: Selçuk Üniversitesi Beyşehir Örneği	Makale	Yabancı Dil Öğrenme İstek ve Kararlılıkları	Kadınların erkeklere göre yabancı dil öğrenmeye daha fazla istekli olduğu, öğrencilerin büyüdükları çevre ile aile de yabancı dil öğretmenin bulunması yabancı

						dil öğrenme konusunda hiçbir farklılık göstermediği ve öğretim elemanlarının öğretme metodu, kullandıkları araç-gereçler ile tutumlarına göre şekillendiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.
12	2015	Akif Gökçe Orhan Batman	Turizm Ön Lisans Programlarında Meslek Amaçlı İngilizce (Eop) Öğretiminin Öğrenci Görüşlerine Dayalı İhtiyaç Değerlendirmesi	Makale	Mesleki Yabancı Dil Öğretimi	Her öğrencinin öğrenme sürecine ve hedef kullanım alanına ilişkin ihtiyaçları farklılık gösterdiğinden yapılan bu çalışma ile Turizm Ön Lisans Programlarında öğrenim gören ikinci sınıf öğrencilerinin değerlendirmelerinden hareketle dil seviye ve program motivasyonları, mesleğe yönelik yabancı dil beklentileri, güçlükleri ve ihtiyaçları belirlenmiş ve öğretim programı hazırlanırken onların ihtiyaç ve beklentilerine başvurulması gerektiği savunulmuştur. Ön lisans programlarında uygulanan İngilizce öğretim programının öğrenci ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz bulunduğundan daha başarılı bir öğretim programı tasarlanabilmesi için ders programı hazırlamadan önce izlenecek öneriler

						sunulmuştur.
13	2015	Hatice Sarialtın	Turizm ve Otel İşletmeciliği Programlarında İngilizce Eğitiminin Ulusal Meslek Standartları ve Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinde Değerlendirilmesi	Makale	Program Yeterliliği ve Öneri	İyi akademik eğitim görmüş, en az bir yabancı dil bilen nitelikli işgücü ihtiyacı sadece konaklama-otellilik sektörüyle sınırlı olmadığı hızla sayıları artan golf, tenis hizmetleri, sağlıklı yaşam ve rekreasyon işletmeleri, katering ve banket işletmeleri ve havayolu işletmeleri gibi bağlantılı sektörlerde de nitelikli kalifiye ara eleman ihtiyacının olduğu belirtilmiştir. Bu ihtiyaçlara cevap vermesi beklenen TYYÇ 5. düzey Turizm ve Otel İşletmeciliği önlisans eğitimi müfredatlarının, ders içeriklerinin hatta zorunlu-seçmeli derslerin ulusal meslek standartları ve mesleki yeterliliklerin gerekleri dikkate alınarak revize edilmesi hem öğrencilerin sektörde istihdam edilebilir bireyler olarak mezun olmalarını sağlayacak, hem de iş hayatlarında ulusal ve uluslararası yatay ve dikey hareketliliği kolaylaştırarak mesleki gelişimlerine katkı sağlayacağı tespit edilmiştir.

14	2015	Oğuz Doğan Selami Gültekin Yenal Yağmur Ayşenur Dinçel	Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Yabancı Dil Eğitimine Yönelik Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi Örneği	Bildiri	Memnuniyet Analizi	Sınıfların fiziki özellikleri, derslerin işlenişinde güncel ve farklı kaynakların kullanılması, yabancı dil okutmanlarının bilgi düzeyleri gibi konularda öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu; kütüphanede yabancı dil öğrenimine yönelik sosyal-kültürel kaynaklar, süreli yayınlar ve güncel kitaplar bulunması, fakülte yönetiminin yabancı dil öğrenimi ile ilgili öğrencilerin sorun ve önerilerine karşı duyarlı olması, derslerde sosyal ve kültürel açıdan ülkeler arası kıyaslamalara yönelik belgesel ve film izletme uygulamalarına yer verilmesi gibi konularda ise öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.
15	2015	Bilal Üstün	Turizm Fakültelerinde Öğretilen Almanca'nın Öğrenciler, Sektör Temsilcileri ve Alman Turistler Tarafından Değerlendirilmesi	Yüksek Lisans Tezi	Program Yeterliliği	Turizm Fakültelerinde okuyan öğrencilerin kendilerine sunulan Almanca ders saatini yetersiz buldukları, işletme sahiplerinin ve Alman turistlerin büyük çoğunluğunun ise Alman dili bağlamında rehberleri yetersiz

						buldukları saptanmıştır. Ayrıca işletme sahipleri Alman dilini pratik olarak kullanabilen rehber ihtiyacının olduğu konusunda ortak fikir bildirmişlerdir.
16	2016	Gül Erkol Bayram	Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerinin Turizm Rehberliği Açısından İncelenmesi	Makale	Yabancı Dilde Yöntem	Mevcut turizm rehberliğindeki yabancı dil eğitimi değerlendirilmiş, mesleğin gereklilikleri göz önünde bulundurularak yabancı dil öğretim yöntemleri turizm rehberliği alanına uyarlanmış, etkili ve verimli bir dil eğitimi için öneriler sunulmuştur.
17	2016	Abdulahap Altürk Gökhan Yel Tuğba Arık Yüksel Umut Balcı	Turizm Fakülte ve Yüksekokullarında Yabancı Dil Eğitimi	Makale	Program Yeterliliği	Araştırmanın sonucunda 94 lisans programının tümünde İngilizce dersinin zorunlu olarak verildiği görülmüş, ikinci yabancı dil olarak ise ağırlıklı olarak Almanca, Rusça ve Fransızca eğitiminin verildiği saptanmıştır. Turizm Fakülte ve Yüksekokullarının yüksek lisans ve doktora programlarında ise dil eğitiminin tamamen ihmal edildiği tespit edilmiştir.
18	2016	Erdal Ördek Hasan Bolat	Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerinin Turizm için Mesleki Almanca Öğretimindeki	Makale	Yabancı Dilde Yöntem	İletişimsel ve kültürlerarası yaklaşımların katkısı kabul edilerek, bu yöntemlerin tek başına

			Yeterliliği			turizm için Almanca öğretiminde yeterli olmadığı, her bir yöntemin turizm için gerekli dil becerilerinden bazılarının gelişimini sağlarken bazılarını ise göz ardı ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunların yanı sıra bazı koşul ve imkân eksiklikleri de (Dil öğretimi için uygun olmayan derslik yapısı, kalabalık sınıf mevcudu, uygun ders kitabı eksikliği, öğretmenlerin ağır ders yükü ve öğretmen yetiştirmeden kaynaklanan nitelik eksikliği vb.) hedeflenen sonuçların elde edilememesinin diğer nedenleri arasında olduğu belirtilmiştir.
19	2016	Umut Balcı	Turizm Lisans Öğrencilerinin Dil Eğitimi ile İlgili Sorunları ve Çözüm Önerileri	Makale	Yabancı Dil Öğrenme Sorunları	Öğrencilerin seçimlik dil derslerinden en çok Almancayı tercih ettikleri, dil eğitimi ile mesleki eğitim arasında bir bağlantı kurdukları, dört temel beceriden konuşmaya ağırlık verilmesini kendi mesleki gelecekleri açısından daha yararlı buldukları, kültürel içerikli metinlerin işlenmesini önyargıları en aza indirmek açısından tercih ettikleri gibi

						sonuçlara ulaşılmıştır.
20	2016	Derya Eker	Mesleki İngilizce Eğitiminin Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Yabancı Dil Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi	Makale	Mesleki Yabancı Dil Öğretimi	İngilizce dersi, kontrol grubunda dilbilgisi, kelime bilgisi, okuma, dinleme ve konuşma becerilerini kapsayan bir ders kitabı kullanılarak var olan programa uygun olarak işlenmiş; deney grubunda ise dilbilgisi eğitimi kontrol grubuyla aynı program ile devam ettirilirken kelime bilgisi, okuma, dinleme ve konuşma becerileri eğitimi Mesleki Turizm İngilizcesi odaklı tasarlanan bir müfredat kullanılarak sürdürülmüştür. Deney ve kontrol gruplarının erişim puan ortalamaları arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.
21	2017	Erdal Ördek	Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokullarında İkinci Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarının İncelenmesi	Yüksek Lisans Tezi	Ders Kitabı İnceleme (Almanca)	İncelenen Turizm için mesleki Almanca ders kitaplarından bazıları ulaşılacak hedeflere uygun nitelikler taşıırken, bazıları ise gerekli nitelikleri yeterli düzeyde taşımadığı, bazı ders kitaplarının temel becerilerin sadece bir veya iki tanesine yoğunlaştığı, diğerlerini göz ardı ettiği

						görülmektedir. İşitsel materyaller bazı kitaplarda öğrencilerin dil seviyesiyle uyumsuz ve yetersiz iken, bazı kitaplarda ise hiç bulunmadığı görülmüştür. Bunun haricinde ders kitabına ilave olarak alıştırma kitabı, sözlük, öğretmen kılavuz kitabı gibi yardımcı materyallerin güncel ders kitaplarında bulunduğu, fakat özellikle eski ve yerel ders kitaplarında bulunmadığı tespit edilmiştir.
22	2017	Nurettin Ayaz Sibel Yalı Arzuhan Aydın	Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin İngilizce Öğrenmedeki Başarısızlık Nedenleri	Makale	Başarısızlık Nedeni Analizi	Çalışma sonunda öğrencilerin başarısızlık nedenleri; derse ilgi göstermeme, bireysel çalışma yapmama, grup çalışmasına katılımın düşük olması, korku ve eğitmen olarak belirlenmiştir. Bireysel ve grup çalışması yapan öğrencilerin İngilizce dersine ilgi düzeylerinin daha yüksek, korku düzeylerinin ise daha az olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğrencilerin öğretim şekli ve ders dışında haftalık İngilizce öğrenmeye ayırdığı zamana göre başarısızlık nedenlerinin

						farklılaştığı saptanmıştır.
23	2017	Turan Okul Büşra Hafçı Melek E. Öncüler Çivici	Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı: Adnan Menderes Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama	Makale	Kaygı (Öğrenme)	Turizm öğrencilerinin yabancı dil öğrenme kaygılarının orta düzeyde olduğu ve öğrencilerin kaygı düzeylerinin cinsiyete, hazırlık sınıfı okumaya, turizm endüstrisinde çalışma deneyimlerine, Work and Travel veya benzeri bir programla ABD’de bulunmalarına göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna yönelik olarak, yükseköğretimde turizm öğrencilerinin yabancı dil öğrenme kaygılarının azaltılması hususunda bazı öneriler getirilmiştir.
24	2017	Bilal Deveci Bahar Deveci Yusuf Aymankuy Şimal Aymankuy	Turizm Rehberliği Öğrencilerinin Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavına (YDS) Yönelik Tutumları	Bildiri	Tutum	Turizm rehberliği öğrencilerinin YDS’ye yönelik olumlu bir tutum sergiledikleri ortaya çıkarılmıştır. Ancak YDS’ye girmedikleri saptanmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda boyutlar altında toplanan ifadeler incelenerek ortaya çıkarılan dört boyut yeniden isimlendirilmiştir. Ayrıca yenilik boyutunun, YDS tutum ölçeğini en fazla açıklayan boyut olduğu belirlenmiştir. Alt boyutlar arasında

						pozitif yönlü güçlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
25	2017	Selda Özer Ercan Yılmaz	Mesleki Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Yönelik Nitel Bir Araştırma	Makale	Mesleki Yabancı Dil Öğretimi	Tüm katılımcıların ders içeriğinin mesleki hayatta kullanılacak şekilde, diyalog ve konuşmalara öncelik verilerek, kelime dağarcığını geliştirecek şekilde, canlandırmaların yer aldığı, öğrenci ilgi ve seviyesine uygun materyallerin kullanıldığı ve az da olsa dilbilgisi konularına yer verecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini düşündükleri saptanmış ve mesleki yabancı dil dersinde günlük konuşma, ön büro/resepsiyon diyalogları, otele giriş çıkış işlemleri ile ilgili diyaloglar, rezervasyon diyalogları, telefon konuşmaları, turizm, otel ve seyahat ile ilgili mesleki konular, müşteri ile iletişim, yiyecek-içecek servisinde garson ve müşteri arasında geçebilecek diyaloglar, kat hizmetleri ile ilgili kelimeleri içeren okuma parçaları ve kat hizmetleri diyaloglarına yer verilmesi görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir.

26	2017	Kasım Acar Erşad Tan Umut Balcı	Turizm Odaklı Almanca Ders Kitaplarının Ülke Bilgisi Bağlamında Analizi	Makale	Ders Kitabı İnceleme (Almanca)	İlgili ders kitaplarının hedef kitle hem de ülke bilgisi bağlamında yeterli olduğu tespit edilmiştir.
27	2018	Fatoş Metin	Turizm Lisans Öğrencilerine Yönelik Hazırlanan Yabancı Dil İngilizce Ders Kitaplarının Hedef Kitle Açısından Uygunluk Analizi	Yüksek Lisans Tezi	Ders Kitabı İnceleme (İngilizce)	İncelenen ders kitabında konuşma aktivitelerinin daha da artırılması, kitapta kültürlerarası karşılaştırmalara ve Türk kültürü ile öğrenilen dilin kültürü arasında karşılaştırma olanağı sunan aktivitelere yer verilmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.
28	2018	Emrullah Cansu	Profesyonel Turizm Rehberlerinin Eğitim-Öğretim Dönemlerinde Aldıkları Yabancı Dil Eğitiminin Mesleki Açıdan Yeterliliği	Yüksek Lisans Tezi	Program Yeterliliği	Genel olarak verilen yabancı dil eğitimlerinin yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ancak teorik olarak verilen yabancı dil eğitiminin pratik olarak verilen yabancı dil eğitime kıyasla daha yeterli olduğu da çıkan sonuçlar arasında yer almıştır. Dolayısıyla üniversitelerdeki turist rehberliği programlarında verilen yabancı dil eğitimi profesyonel turist rehberlerinin kokartlarını almaları için yeterli eğitimin verildiği ancak mesleğin yürütülmesinde gerekli pratik yabancı dil eğitiminin yeterli düzeyde verilmediği tespit edilmiştir.

29	2018	Ahmet Dolmacı Mehmet Dolmacı	Turizm Öğrencilerine Telaffuz Öğretimi İçin Bir İhtiyaç Analizi Çalışması: Düzce Üniversitesi Örneği	Makale	Telaffuz Eğitimi	Çalışma grubundaki öğrencilerin telaffuz konusunda gerçekten yetersiz oldukları saptanmıştır. Telaffuz becerisi için bir öğretim programı geliştirilip bu program sayesinde telaffuz becerisiyle ilgili temel bilgilerin öğrencilere kazandırılması sayesinde öğrenciler dil öğrenimine yönelik daha olumlu tutumlar geliştirebilecek ve bu da onların motivasyonlarını artıracaktır. önerisinde bulunulmuştur.
30	2018	Erdal Ördek Hasan Bolat	Turizm İçin Mesleki Almanca Ders Kitapları	Makale	Ders Kitabı İnceleme (Almanca)	Yerel ve yabancı ders kitapları arasında temel dilsel becerilerin aktarılması, dilbilgisi öğretimi, ülke bilgisi ve kültürlerarası yeterlilik, görsel-işitsel yardımcı materyal sunma bakımından anlayış farklılıkları olduğu tespit edilmiştir.
31	2018	Kamil Unur	Farklı Müfredat Programlarıyla İngilizce Öğrenen Lisans Turizm Öğrencilerinin İngilizce Öz Yeterlilik İnançlarının Karşılaştırılması	Makale	Öz Yeterlilik İnanç	Araştırma bulguları zorunlu hazırlık eğitimi alan, staj yapan ve yurt dışında bulunan öğrencilerin İngilizce öz yeterlilik algılarının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu nedenle turizm eğitim kurumlarında yabancı dil hazırlık eğitiminin zorunlu olması

						önerisinde bulunulmuştur.
32	2019	Davut Uysal	Turizm Fakültesi Öğrencilerinin İngilizce İletişim Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Gereksinim Çözümlemesine Dayalı Bir Program Önerisi	Doktora Tezi	Program Yeterliliği ve Öneri	Turizm fakültesi öğrencilerinin İngilizce iletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir turizm İngilizcesi ders programı önerilmesinin yanı sıra, turizm fakültelerine yönelik Belirli Amaca Yönelik İngilizce Öğretimi ders programı tasarımının nasıl yapılması gerektiğine dair örnek bir çalışma oluşturulmuştur.
33	2019	Efe Taş	Lisans Düzeyinde Turizm Rehberliği Eğitiminde Mesleki İngilizce Dersine Yönelik Bir Değerlendirme	Yüksek Lisans Tezi	Mesleki Yabancı Dil Öğretimi	Bazı üniversitelerde mesleki İngilizce dersinin bulunmadığı, verilen mesleki İngilizce derslerinin yetersiz olduğu, saha uygulamalarına ve konuşma becerilerine daha fazla önem verilmesi gerektiği, hazırlık sınıfının zorunlu olması gerektiği, özellikle YDS türü sınav çalışmalarının mesleki İngilizce dersi dışında yapılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Üniversitelerin mesleki İngilizce ders saati, müfredatı, öğretim elemanlarının uzmanlıkları ve kullanılan kaynaklar açısından bir standart olmadığı saptanmıştır. Bu

						doğrultuda önerilerde bulunulmuştur.
34	2019	Esin Yücel Arda Arıkan	Turizm Personelinin Yabancı Dil Gereksinimleri: Antalya Örneği	Makale	Yabancı Dil Bilgisinin Önemi	Çalışmaya katılmış olan turizm personelinin meslekî olarak yabancı dil yeterliliğine sahip olmanın ve ek diller öğrenmenin önemini kavradıkları ve turizm sektöründe birebir müşteri ile iletişim kuran personel, yabancı dil bilgi ve becerisinin öneminin farkında olduğu saptanmıştır. Bu çalışmaya katılan turizm personelinin yabancı dili meslekî olarak önemli olduğu ve mesleklerinde terfi etmek istedikleri için istedikleri, dil bilgi ve becerilerini geliştirebilmek için dil kursuna veya yurtdışına gitmek gibi planlar yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.
35	2019	Davut Uysal Cihan Seçilmiş	Turizm Fakültesi Öğrencilerinin İngilizce İletişim Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Gereksinim Çözümlemesine Dayalı Bir Program Önerisi	Makale	Program Yeterliliği ve Öneri	Turizm fakültelerine yönelik Global Scale of English (GSE) Toolkit kullanılarak dört dil becerisi temelli mesleki İngilizce öğrenme çıktıları oluşturulmuş, oluşturulan öğrenme çıktıları GSE düzeylerine göre sistematik olarak dönemlere dağıtılarak ilgili

						fakültelere yönelik dört yıllık bir mesleki İngilizce programı oluşturulmuştur.
36	2019	Havva Hanım Bacak Turgut	Turizm Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğretimindeki Sorunlara İlişkin Görüşleri: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu	Makale	Yabancı Dil Öğrenme Sorunları	Öğrenciler yabancı dildeki sorunların ders programından, öğretim elemanlarından ve üst yönetimden kaynaklandığı, yaşanan bu sorunların kendilerinden ve ailelerinden kaynaklanmadığı görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
37	2019	Nuran Akşit Aşık Faruk Gökçe	Yabancı Dil Konuşma Kaygısını Etkileyen Faktörler: Turizm Lisans Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma	Makale	Kaygı (Konuşma)	Yabancı dil konuşma kaygısı, öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olup, kadın öğrencilerin yabancı dil konuşma kaygısı ortalamaları, erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu ancak öğrencilerin yaşları, yabancı dil düzeyleri ve akademik not ortalamaları ile yabancı dil konuşma kaygıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
38	2019	Umut Balcı Fatoş Metin	Turizm Lisans Öğrencilerine Yönelik Hazırlanan Yabancı Dil İngilizce Ders Kitaplarının Hedef Kitle Açısından Uygunluk Analizi	Makale	Ders Kitabı İnceleme (İngilizce)	İncelenen kitapta kültürler arası karşılaştırmaya yer verilmemesi ve kültürel etmenlerin tek taraflı aktarılması kitabın eksik bir özelliği olarak değerlendirilmiştir.

						Kitabın içinde yer verilen ünlü isimlerin yeterli bir seviyede olmadığı, müzik, tiyatro, dans gibi sanatsal aktiviteler ile ilgili bilgi aktarımının olmadığı, önemli yazarların edebi metinlerine yer verilmediği tespit edilmiştir. İngilizce konuşan ülkelerin kısa tarihlerine, geçmişlerine yer verilmediği görülmüş, okuma metinlerinde ülke tarihine değinmenin gerekliliğinden bahsedilmiştir.
39	2019	Shadiyam Gozhalimova	Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Rusça Öğrenmeye Karşı Tutumları	Yüksek Lisans Tezi	Tutum	Turizm Fakültesi öğrencilerinin Rusça ve yabancı dil öğrenmeye karşı tutumlarının oldukça olumlu olduğu, katılımcıların dil öğrenirken en çok istedikleri ve kendilerini en çok motive ettiren sebebin Rusçayı çok iyi derecede konuşabilmek olduğu saptanmıştır.
40	2020	Zekeriya Aksoy	Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Üniversitelerde Öğrenim Gören Turizm Rehberliği Bölümü Öğrencilerinin İngilizcenin 4 Temel Dil Becerisine Yönelik Öz Yeterlik İnançlarının İncelenmesi	Yüksek Lisans Tezi	Öz Yeterlilik İnancı	Turizm rehberliği bölümü öğrencilerinin İngilizcenin yazma ve dinleme alt boyutlarına yönelik öz yeterlik inançlarının orta düzeye yakın olduğu, okuma ve konuşma alt boyutlarında ise orta düzeyin biraz üzerinde olduğu saptanmıştır.

						Turizm rehberliği bölümü müfredat programlarındaki İngilizce dersleri ile ilgili olarak ortak bir öğretim programının belirlenmesi ve turizm rehberliği bölümü öğrencilerine bir yıllık zorunlu İngilizce hazırlık eğitiminin verilmesi önerilerinde bulunulmuştur.
41	2020	Selda Özer	Turizm İşletmeciliği Bölümü Öğrencilerinin İngilizce ve Mesleki İngilizce Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları	Makale	Mesleki Yabancı Dil Öğretimi	Hem İngilizce hem de mesleki İngilizceye yönelik 43 farklı metafor üretildiği saptanmış, öğrencilerin İngilizceye yönelik en fazla başvurdukları metaforun “su” olduğu, mesleki İngilizceye yönelik en fazla başvurdukları metaforun “merdiven” olduğu tespit edilmiştir. Hem İngilizce hem de mesleki İngilizceye yönelik 43 metaforun “canlı varlık”, “cansız varlık”, “kavram”, “terim”, “yiyecek-içecek” ve “diğer” olarak 6 farklı kategori altında toplanmıştır.
42	2020	Gülçin Karakuş Gülbüz Ocak	Turizm Eğitiminde İngilizce Öğretimine Yönelik Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi	Makale	Bibliyometrik Analiz	Turizm eğitiminde İngilizce öğretimine yönelik yapılan araştırmaların son yıllarda arttığını, çoğunlukla makale şeklinde çalışmalara yer verildiğini, bu

						çalışmaların büyük bölümünün yurt dışında yapıldığını, deneysel araştırmalara ve doküman analizine ağırlık verildiğini ve en çok üniversite öğrencileri ile çalışmaların yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.
43	2020	Emrullah Cansu Canan Tanrısever	Turist Rehberlerinin Yabancı Dil Eğitimleri Üzerine Bir Araştırma	Makale	Program Yeterliliği	Bölge ve üniversite fark etmeksizin verilen yabancı dil eğitimlerinin etkisiz olduğu, teorik yabancı dil eğitiminin pratik eğitime oranla daha etkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca mesleğe kabul aşamasında verilen yabancı dil eğitiminin yeterli ancak mesleğe başladıktan sonra yetersiz olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.
44	2020	Nükhet Eltut Kalender	Ana Dili Kürtçe Olan Öğrencilerin Rusçayı İkinci Yabancı Dil Olarak Öğrenmeleri Üzerine Yapılan Anket Sonuçlarının Analizi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Van MYO Turizm ve Otel İşletmeciliği İle Turizm Rehberliği Programları Örneği	Makale	İkinci Yabancı Dil Öğrenme (Rusça)	İlgili programlarda kayıtlı öğrencilerin Rusça ile ana dilleri arasında telaffuz, vurgu, tonlama, kelime ve cümle yapısı bakımından benzerlik kurması neticesinde ana dili Kürtçe olmayan diğer öğrencilerden farklı öğrenme yöntemi geliştirdikleri tespit edilmiştir.
45	2021	Selcen Seda Türksoy	Temel Psikolojik Gereksinimlerin Karşılansının Yabancı Dilde	Makale	İletişim Kurma İsteği	Öğrencilerin kendilerini özerk hissetmesi ve İngilizce dilinde

			(İngilizce) İletişim Kurma İsteği Üzerindeki Rolü: Lisans Düzeyindeki Turizm Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme			yeterli bilgi ve beceriye sahip olduklarını düşünmeleri anadili İngilizce olanlarla iletişim kurma isteğinin boyutunu olumlu yönde etkilediği, yurt dışında bulunmuş öğrencilerin bulunmamış olanlara oranla daha fazla iletişim kurma isteğine sahip oldukları, turist rehberliği bölümü öğrencilerinin diğer bölümlere göre daha fazla iletişim kurma isteğine sahip oldukları tespit edilmiştir.
46	2021	Bilal Üstün	Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Seçmeli Yabancı Dil Derslerine (Almanca, Fransızca ve İtalyanca) Yönelik Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi	Makale	Kaygı (Seçimlik Diller)	Dil dersinde konuşma kaygısı boyutunda erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha kaygılı oldukları, eğitim alınan bölüm değişkenine bağlı olarak dil dersine yönelik ilgi ve yabancılarla konuşma kaygısı boyutlarında anlamlı bir şekilde farklılaştığı, eğitim alınan sınıf düzeyi değişkenine göre herhangi bir farka rastlanmadığı, seçilen yabancı dil değişkenine bağlı olarak yalnızca yabancılarla konuşma kaygısı boyutunda anlamlı şekilde farklılaştığı, başarı durumu değişkenine göre bir farka

						rastlanmadığı ve mezuniyet sonrası plan değişkenine bağlı olarak ise yalnızca dil dersinde konuşma kaygısı boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.
47	2021	Mürsel Kaya Nazlı Gündüz	İngilizce ve Türkçe Kelimelerin Fonolojik ve Semantik Benzerliklerinin Kelime Öğretimine Katkısı: S.Ü. Silifke-Taşucu MYO, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı Örneği	Makale	Kelime Öğretimi	Katılımcıların farklı zaman dilimlerinde yapılan ölçümlerde deneysel kelimelerin anlamlarını deneysel olmayan kelimelere göre çok daha ayırt edici düzeyde başarılı bir şekilde anlayabildikleri sonucuna ulaşılmıştır.
48	2021	Zekeriya Aksoy Umut Balcı	Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin İngilizce Öz Yeterlik İnançları	Kitap Bölümü	Öz Yeterlilik İnanç	Öğrencilerin İngilizcenin yazma ve dinleme alt boyutlarına yönelik öz yeterlik inançlarının orta düzeyde olduğu, okuma ve konuşmaya yönelik öz yeterlik inançlarının ise orta düzeyin biraz üzerinde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, öğrencilerin İngilizcenin yazma ve dinleme alt boyutlarına yönelik öz yeterlik inançlarının istenilen düzeyde olmadığını ve öğrencilerin kendilerini bu iki alt boyutta yeterli görmedikleri şeklinde ifade edilebilir. Öğrencilerin İngilizcenin 4 alt boyutuna yönelik öz yeterlik inançları arasında en yüksek öz

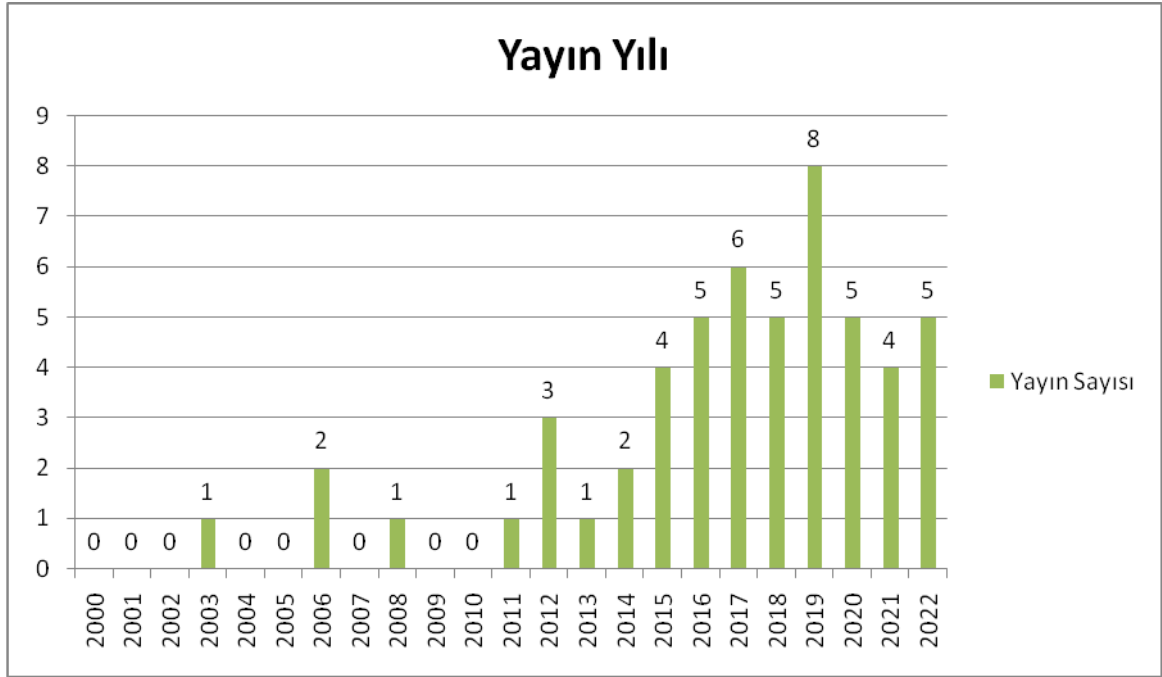
						yeterlik inancı okuma alt boyutunda, en düşük ise yazma alt boyutunda olduğu saptanmıştır.
49	2022	Merve Bulut Yücelen	Turizm Fakültesi Öğrencilerinin İngilizce Öğrenmede Öğrenilmiş Çaresizlik Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Örneği	Yüksek Lisans Tezi	Öğrenilmiş Çaresizlik	Öğrencilerin öğrenilmiş çaresizlik düzeyleri ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olduğu, öğrenilmiş çaresizlik düzeyi ile cinsiyet ve sınıfları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı, öğrenilmiş çaresizlik düzeyi ile öğrencilerin yaş ve bölümleri arasında anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.
50	2022	Şerif Ahmet Demirdağ	Sürdürülebilir Turizm Kapsamında İngilizce Eğitiminin Yeri ve Önemi: Eleştirel Bir Yaklaşım	Makale	Yabancı Dil Bilgisinin Önemi	Turizm eğitim kurumlarında genel itibarıyla İngilizce başta olmak üzere yabancı dil eğitime yeterince önem verilmesi, eksikliklerin giderilmeye çalışılması ve mevcut durumun mutlaka iyileştirilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.
51	2022	Nazik Çelikkanat Pashı Mehmet Mert Pashı	Turist Rehberliği Lisans Bölümlerinde Verilen Yabancı Dil Derslerinin İncelenmesi	Makale	Program Yeterliliği ve Öneri	Lisans düzeyinde turizm rehberliği bölümlerinde yabancı dil olarak İngilizcenin bütün ders planlarında yer aldığı ve İngilizce dilinden sonra Almanca ve Rusça dillerinin programlarda verildiği saptanmıştır. Özellikle ihtiyaç

						duyulan yabancı dil derslerinin ders planlarına eklenmesi veya seçmeli ders yerine zorunlu olarak bu derslerin verilmesi önerilmiştir.
52	2022	Iryna Yazgan	Konaklama İşletmelerinde Çalışan İşgörenlerin Yabancı Dil Becerilerinin Geliştirilmesi	Yüksek Lisans Tezi	Yabancı Dil Becerileri	Ön büro, yiyecek-içecek, misafir ilişkileri ve satış pazarlama bölümlerinde çalışanların sırasıyla İngilizce, Almanca ve Rusça konuşma, dinleme ve anlama becerilerinin geliştirilmesine önem verildiği tespit edilmiş, otel çalışanlarının, otel yönetimlerinden yabancı dil kurslarının verilmesini ve yabancı dil eğitiminde başarılı olanların ödüllendirilmesini bekledikleri sonucuna ulaşılmıştır.
53	2022	Iryna Yazgan Kutay Oktay	Konaklama İşletmelerinde Çalışan İşgörenlerin Yabancı Dil Becerilerinin Geliştirilmesi	Makale	Yabancı Dil Becerileri	Ön büro, misafir ilişkileri, yiyecek-içecek ve satış pazarlama bölümlerinde çalışanların sırasıyla İngilizce, Almanca ve Rusça konuşma, dinleme ve anlama becerilerinin geliştirilmesine önem verildiği saptanmış, otel çalışanlarının, otel yönetimleri tarafından yabancı dil kurslarının verilmesini ve yabancı dil eğitiminde başarılı olanların ödüllendirilmesini bekledikleri tespit edilmiştir.

7. BULGULAR VE YORUM

7.1.Yayın Yılı

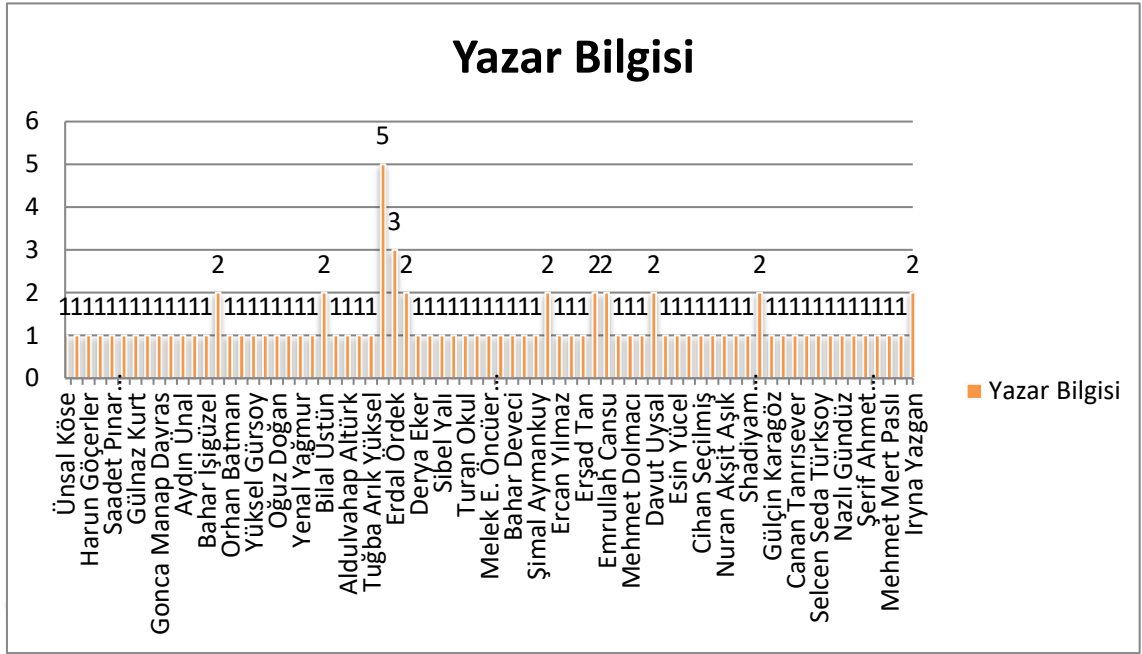
Türkiye’de 2000 yılından günümüze kadar turizm eksenli yabancı dile odaklanan yayınların sayısının yıldan yıla artarak ilerlediği tespit edilmiştir. Örneğin 2000’den 2002’ye kadar Türkçe yapılan yayına rastlanmazken 2003 yılından 2010 yılına kadar yapılan bazı çalışmalara rastlanmıştır. Özellikle 2010 yılından 2022 yılına kadar her yıl en az 1 en çok 8 çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. En çok çalışmanın yapıldığı yılın 2019 yılı olduğu saptanmıştır.

Grafik 1: Yayın Yılı Grafiği

7.2. Yazar Bilgisi

Turizm odaklı yabancı dil konusuna odaklanan 53 çalışma incelendiğinde bu konunun toplamda 73 ayrı yazar tarafından çalışıldığı ortaya çıkmıştır. En çok çalışma yapan yazarın 5 çalışmayla Umut Balcı olduğu tespit edilmiştir. Bu sayıya en yakın çalışma yapan yazarın 3 çalışma ile Erdal Ördem olduğu saptanmıştır. İncelememizde 2 çalışmayla yer alan yazarlar ise Akif Gökçe, Bilal Üstün, Davut Uysal, Emrullah Cansu, Fatoş Metin, Hasan Bolat, Selda Özer, Zekeriya Aksoy ve Iryna Yazgan olmuştur. Geriye kalan 62 yazar 1 çalışmayla araştırmamızda yer almıştır.

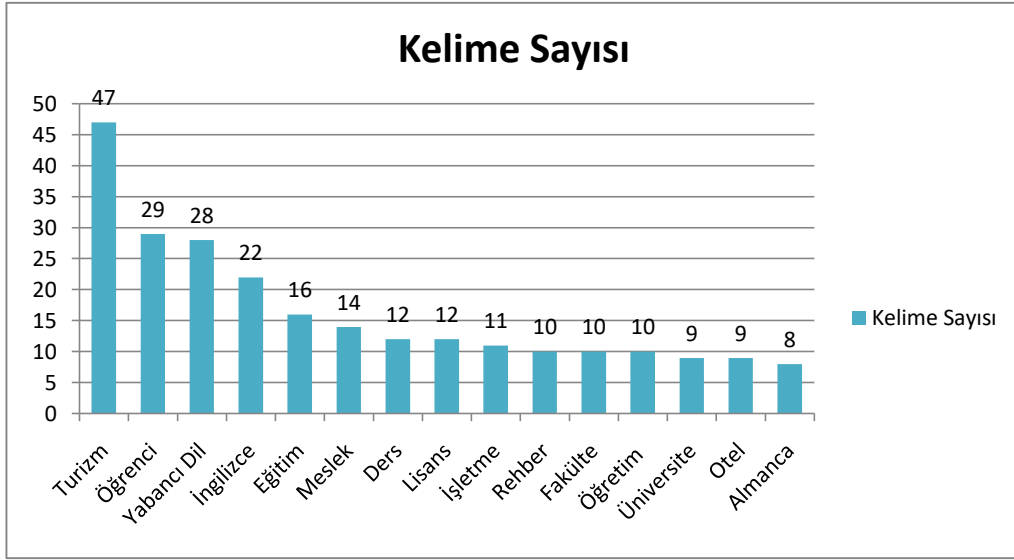

Grafik 2: Yazar Bilgisi Grafiği

7.3. Başlık Bilgisi

İncelenen çalışmaların başlıkları tarama yoluyla analiz edilmiş ve başlıklarda en çok kullanılan kelime kümesi tespit edilmeye çalışılmıştır.

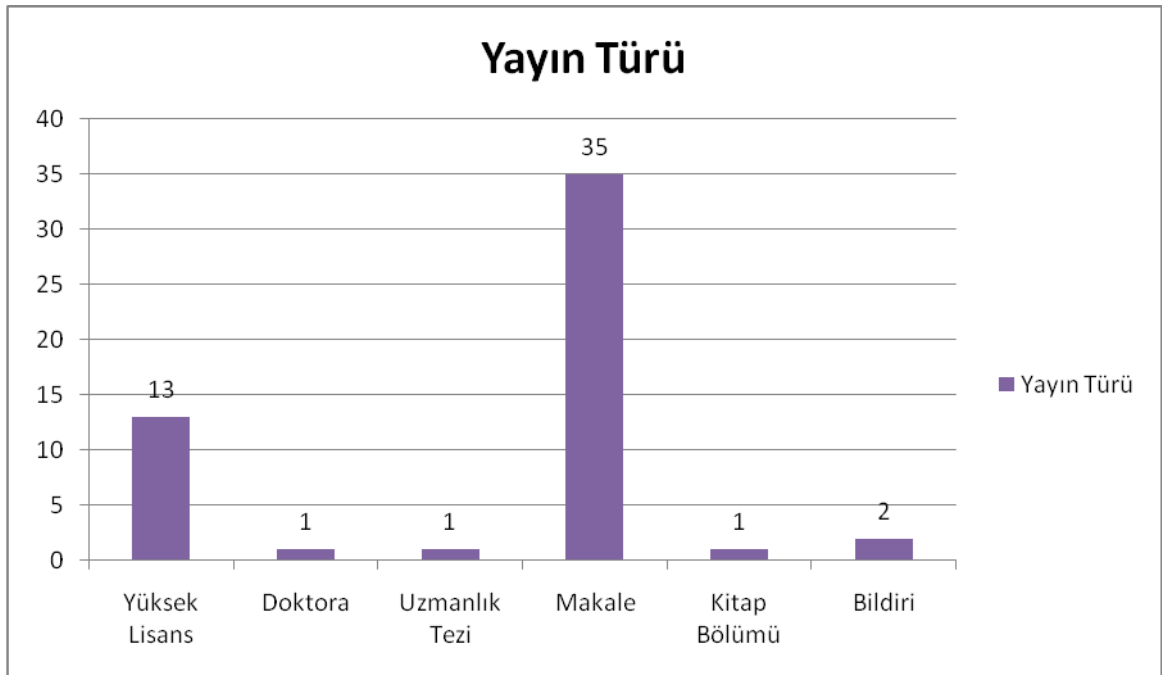
Başlıklar incelendiğinde turizm kelimesi 47 kez, öğrenci kelimesi 29 kez, yabancı dil kelimesi 28 kez, İngilizce kelimesi 22 kez, eğitim kelimesi 16 kez, meslek kelimesi 14 kez, lisans kelimesi 12 kez, ders kelimesi 12 kez, işletme kelimesi 11 kez, rehber kelimesi 10 kez, fakülte kelimesi 10 kez, öğretim kelimesi 10 kez, üniversite kelimesi 9 kez, otel kelimesi 9 kez, Almanca kelimesi 8 kez kullanılmıştır. Neredeyse her başlıkta turizm kelimesinin olduğu ve onu takip eden en sık kullanılan kelimenin ise yabancı dil olduğu söylenebilir.

Grafik 3: Kelime Sayısı Grafiği

7.4. Yayın Türü

Yayın türü olarak yüksek lisans tezi, uzmanlık tezi, doktora tezi, makale, bildiri ve kitap bölümü olarak kategoriler belirlenmiştir. İncelenen 53 çalışmanın 1'i uzmanlık tezi, 1'i doktora tezi, 1'i kitap bölümü, 2'si bildiri, 13'ü yüksek lisans tezi ve 35'i makale kategorisinde yer almaktadır. 2000-2022 tarihleri arasında yapılan çalışmaların en çok makale türünde olduğu tespit edilmiştir. Makaleyi hemen arkasından takip eden tür ise, 13 tane çalışmanın bulunduğu yüksek lisans tezi olmuştur.

Grafik 4: Yayın Türü Grafiği

7.5. Konu Seçkisi

İncelenen çalışmaların konu seçkisi bakımından sınıflandırılması yapıldığında toplamda 21 kategori oluşturulmuştur. Birbirine yakın konular bir kategori içerisinde toplanmıştır. İncelenen çalışmaların konularına göre kategorileri aşağıdaki gibidir:

1. Program yeterliliği,
2. Mesleki yabancı dil öğretimi,
3. Ders kitapları,
4. Yabancı dil bilgisinin önemi,
5. Öz yeterlilik inancı,
6. Kaygı,
7. Tutum,
8. Yabancı dil öğrenme sorunları,
9. Yabancı dilde yöntem,
10. İletişim kurma isteği / Yabancı dil öğrenme istek ve kararlılıkları,
11. İletişim becerileri / Yabancı dil becerileri,
12. Telaffuz eğitimi,
13. Kelime öğretimi,
14. Öğrenilmiş çaresizlik,
15. Başarısızlık nedenleri,
16. Duyuşsal yaklaşım,
17. Memnuniyet analizi,
18. Yabancı dil eğitim politikaları,
19. İkinci yabancı dil öğrenme,
20. İngilizce hazırlık eğitimi,
21. Bibliyometrik analiz.

Toplamda 53 çalışma incelendiğinde en fazla çalışılmış konunun 10 çalışmayla program yeterliliği konusu olduğu, onu takip eden konunun 8 çalışmanın yapıldığı mesleki yabancı dil öğretimi konusu olduğu, ders kitapları konusunun 5 çalışmayla incelememizde yer aldığı tespit edilmiştir. Kaygı, yabancı dil bilgisinin önemi ve öz yeterlilik inancı konularının her biri 3'er farklı çalışmayla incelememizde yer almaktadır.

7.6. Sonuç Analizi

İncelenen 53 çalışma konu seçkisi olarak sınıflandırıldığında 21 kategori başlığı oluşturulmuştur. Bu kategori başlıkları altında incelenen çalışmaların sonuçları analiz edilmiştir. Birbirine yakın konular bir başlık içerisinde ele alınmıştır.

Yabancı dil bilgisinin önemi konulu sonuçlar:

Köse (2003), tarafından yapılan çalışmada yurt dışında kalmanın ve mezuniyet durumunun etkili olduğu ortaya çıkarken çalışılan yıl faktörünün etkili olmadığı tespit edilmiş, yönetim kademesinde yer almada ise yabancı dil bilmenin ve mezuniyet durumunun önemli olduğu, ancak yaş faktörünün etkisi olmadığı görülmüştür.

Yücel ve Arıkan (2019), tarafından yapılan çalışmada turizm personelinin meslekî olarak yabancı dil yeterliliğine sahip olmanın ve ek diller öğrenmenin önemini kavradığı ve özellikle turizm sektöründe birebir müşteri ile iletişim kuran personelin, yabancı dil bilgi ve becerisinin öneminin farkında olduğu saptanmıştır. Yabancı dili meslekî olarak önemli olduğu ve mesleklerinde terfi etmek için istedikleri, yabancı dil bilgi ve becerilerini geliştirebilmek için dil kursuna veya yurt dışına gitmek gibi planlar yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Demirdağ (2020), ise çalışmasında turizm eğitim kurumlarında genel itibariyle İngilizce başta olmak üzere yabancı dil eğitime yeterince önem verilmesi, eksikliklerin giderilmeye çalışılması ve mevcut durumun mutlaka iyileştirilmesi gerektiğinden bahsetmiştir.

Bu doğrultuda değerlendirildiğinde yapılan çalışmaların sonuçları birbirine benzer olup turizm ile yabancı dil arasındaki sıkı ilişkinin paydaşlar tarafından kavrandığı ve daha iyi bir noktaya getirebilmek için çaba sarf edildiği ortaya çıkmıştır.

Program yeterliliği konulu sonuçlar:

Ege (2006), yaptığı çalışmada uygulanan dil öğretim programının öğrenci gereksinimlerini karşılamada yetersiz kaldığı tespit edildiği için bu sorunun çözümlenebilmesi için, öğrencilerin gereksinimlerine uygun daha etkili bir dil öğretim programının olması için önerilerde bulunmuştur.

Hussein, Temizkan ve Temizkan (2008), yaptıkları çalışmada alınan yabancı dil eğitiminin sektörde uluslararası bir kariyer elde etmek ve akademisyen olabilmek için yeterli görülmediğini, akademisyenlerin yabancı dil derslerinin müfredat dışına taşınmasını ve bilim dersleri ile mesleki derslere daha fazla yer açılmasını

desteklediklerini saptamışlardır. Öğrencilerin hazırlık sınıfının yıl kaybına sebep olacağını vurgulayarak yoğunlaştırılmış yabancı dil eğitimini desteklediklerini aynı zamanda öğrencilerin büyük bir kısmının ise lisansüstü eğitimde istekli oldukları ve sektörde yönetici düzeyinde istihdam edilmeye sıcak baktıkları bilgisine ulaşmışlardır. Bu doğrultuda yabancı dil eğitiminde yeni bir yapılandırmaya gidilmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Sarıaltın (2015), tarafından yapılan çalışmada turizm ve otel işletmeciliği ön lisans eğitimi müfredatlarının, ders içeriklerinin hatta zorunlu-seçmeli derslerin ulusal meslek standartları ve mesleki yeterliliklerin gerekleri dikkate alınarak revize edilmesinin hem öğrencilerin sektörde istihdam edilebilir bireyler olarak mezun olmalarına, hem de iş hayatlarında ulusal ve uluslararası yatay ve dikey hareketliliği kolaylaştırarak mesleki gelişimlerine katkı sağlayacağına vurgu yapılmıştır.

Üstün (2015), yaptığı çalışmada turizm fakültelerinde okuyan öğrencilerin kendilerine sunulan Almanca ders saatini yetersiz bulduklarını, işletme sahiplerinin ve Alman turistlerin büyük çoğunluğunun ise Alman dili bağlamında rehberleri yetersiz bulduklarını tespit etmiştir. Ayrıca işletme sahipleri Alman dilini pratik olarak kullanabilen rehber ihtiyacının olduğu konusunda ortak fikir bildirmişlerdir.

Altürk vd. (2016), çalışmalarında 94 lisans programının tümünde İngilizce dersinin zorunlu olarak verildiğini, ikinci yabancı dil olarak ise ağırlıklı olarak Almanca, Rusça ve Fransızca eğitiminin verildiğini saptamıştır. Turizm fakülte ve yüksekokullarının yüksek lisans ve doktora programlarında ise dil eğitiminin tamamen ihmal edildiği tespit edilmiştir.

Cansu (2018), tarafından yapılan çalışmada verilen yabancı dil eğitimlerinin yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ancak teorik olarak verilen yabancı dil eğitiminin pratik olarak verilen yabancı dil eğitime kıyasla daha yeterli olduğu da çıkan sonuçlar arasında yer almıştır. Dolayısıyla üniversitelerdeki turist rehberliği programlarında verilen yabancı dil eğitimleri profesyonel turist rehberlerinin kokartlarını almaları için yeterli eğitimin verildiği ancak mesleğin yürütülmesinde gerekli pratik yabancı dil eğitiminin yeterli düzeyde verilmediği tespit edilmiştir.

Uysal (2019), yaptığı çalışmada turizm fakültesi öğrencilerinin İngilizce iletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir turizm İngilizcesi ders programı önerilmesinin yanı sıra, turizm fakültelerine yönelik belirli amaca yönelik İngilizce öğretimi ders programı tasarımının nasıl yapılması gerektiğine dair örnek bir çalışma oluşturmuştur.

Seçilmiş ve Uysal (2019), çalışmalarında turizm fakültelerine yönelik Global Scale of English (GSE) Toolkit kullanılarak dört dil becerisi temelli mesleki İngilizce ğrenme ıktıları oluşturmuş, oluşturulan öğrenme ıktıları GSE düzeylerine göre sistematik olarak dönemlere dağıtılarak ilgili fakültelere yönelik dört yıllık bir mesleki İngilizce programı meydana getirmişlerdir.

Cansu ve Tanrısever (2020), yaptıkları çalışma sonucu bölge ve niversite fark etmeksizin verilen yabancı dil eğitimlerinin etkisiz kaldığını, teorik yabancı dil eğitiminin ise pratik eğitime oranla daha etkili olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca verilen yabancı dil eğitiminin mesleğe kabul aşamasında yeterli olduğu ancak mesleğe başladıktan sonra yetersiz kaldığını bilgisi ortaya çıkmıştır.

Çelikkanat Paslı ve Paslı (2022), lisans düzeyinde turizm rehberliği bölümlerinde yabancı dil olarak İngilizcenin bütün ders planlarında yeri olduğunu, İngilizce dilinden sonra Almanca ve Rusça dillerine programlarda yer verildiğini saptamıştır. Özellikle ihtiyaç duyulan yabancı dil derslerinin ders planlarına eklenmesi veya seçmeli ders yerine zorunlu olarak bu derslerin verilmesi önerilmiştir.

İncelenen çalışmalarda program yeterliliğinde eksiklikler tespit edilmiş ve çözüm olarak ise iyileştirme yapılabilmesi için öneriler getirilmiştir. Bu önerilerde yenilenmiş ya da revize edilmiş bir program nerisi, farklı yöntem ve yaklaşımlar içeren öneriler, seçmeli derslerin zorunlu olması ile yabancı dil derslerine ağırlık verilmesini içeren öneriler yer almıştır.

Mesleki yabancı dil ğretimi konulu sonuçlar:

Kurt (2012), çalışmasında eylemsel yönelimli örnek yabancı dil dersini tanıtmış, bu yöntemin diğer yöntemlere göre daha verimli ve etkili olabileceği önerisinde bulunmuştur.

İşigüzel (2013), tarafından yapılan çalışmada turizm işletmeciliği ve otelcilik programında öğrenim gören ğrencilerin Almanca ğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin orta düzey olduğu sonucuna varılmıştır.

Gökçe (2014), yaptığı çalışmada öğrencilerin bulundukları program ile yabancı dil seviye ve motivasyonlarını belirlemiş, uygulanmakta olan dil ğretim programının beklentileri karşılamadığını tespit etmiş bunun yanı sıra yabancı dilde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinde öğrencilerin yaşadığı güçlükleri saptamaya çalışmıştır. Bu unsurlardan hareketle yabancı dil öğrenme ihtiyaçlarının neler olduğu tanımlanmaya çalışılmış ve belirlenen eksikliklerin giderilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Batman ve Gökçe (2015), ön lisans programlarında uygulanan İngilizce öğretim programının öğrenci ihtiyaçlarını karşılama konusunda yetersiz bulunduğunu tespit etmiş, daha başarılı bir öğretim programı tasarlanabilmesi için ders programı hazırlamadan önce izlenecek birtakım önerilerde bulunmuşlardır.

Eker (2016), çalışmasında İngilizce dersi programının kontrol grubunda dilbilgisi, kelime bilgisi, okuma, dinleme ve konuşma becerilerini kapsayan bir ders kitabı kullanılarak var olan programa uygun olarak işlendiğini, deney grubunda ise dilbilgisi eğitimi kontrol grubuyla aynı program ile devam ettirilirken kelime bilgisi, okuma, dinleme ve konuşma becerilerini mesleki turizm İngilizcesi odaklı tasarlanan bir müfredat kullanılarak sürdürüldüğünü aktarmıştır. Çalışmanın sonucunda deney ve kontrol gruplarının erişim puan ortalamaları arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Özer ve Yılmaz (2017), yaptıkları çalışmada tüm katılımcıların ders içeriğinin mesleki hayatta kullanılacak becerilere göre belirlenmesini, az da olsa dilbilgisi konularına yer verecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini ve mesleki yabancı dil dersinde günlük konuşma, ön büro/resepsiyon diyalogları, otele giriş çıkış işlemleri ile ilgili diyaloglar, rezervasyon diyalogları, telefon konuşmaları, turizm, otel ve seyahat ile ilgili mesleki konular, müşteri ile iletişim, yiyecek-içecek servisinde garson ve müşteri arasında geçebilecek diyaloglar, kat hizmetleri ile ilgili kelimeleri içeren okuma parçaları ve diyaloglara yer verilmesi gerektiğini içeren görüşlerin olduğunu saptamışlardır.

Taş (2019), çalışmasında bazı üniversitelerde mesleki İngilizce dersinin bulunmadığından, verilen mesleki İngilizce derslerinin yetersiz olduğundan, saha uygulamalarına ve konuşma becerilerine daha fazla önem verilmesi ile hazırlık sınıfının zorunlu olması gerektiğinden, YDS türü sınav çalışmalarının mesleki İngilizce dersi dışında yapılması gerektiğinden bahsetmiştir. Üniversitelerde mesleki İngilizce ders saati, müfredatı, öğretim elemanlarının uzmanlıkları ve kullanılan kaynaklar açısından bir standart olmadığına vurgu yapmış ve bu doğrultuda önerilerde bulunmuştur.

Özer (2020), yaptığı çalışmada hem İngilizce hem de mesleki İngilizceye yönelik 43 farklı metafor üretildiğinden, öğrencilerin İngilizceye yönelik en fazla başvurdukları metaforun “su” olduğundan, mesleki İngilizceye yönelik en fazla başvurdukları metaforun ise “merdiven” olduğundan bahsetmiştir. Bu doğrultuda hem İngilizce hem de mesleki İngilizceye yönelik 43 metaforun “canlı varlık”, “cansız

varlık”, “kavram”, “terim”, “yiyecek-içecek” ve “diğer” olarak 6 farklı kategori altında toplamıştır.

İncelenen çalışmalarda görüldüğü üzere mesleki yabancı dil dersinin turizm programlarında yer almasının son derece önemli olduğu vurgulanmıştır fakat bu noktada uygulamalarda bazı eksikliklerin ortaya çıktığı söylenebilir. Bu sorunların üstesinden gelebilmek ve eğitim kalitesini artırabilmek için çeşitli çözüm nerileri sunulmuştur. Genel İngilizce ve mesleki İngilizce dersleri arasında dengenin kurulması, mesleki yabancı dil dersleri olmayan programlara bu derslerin dahil edilmesi gerektiği, mesleki yabancı dile yönelik müfredatlara daha fazla hedefe yönelik etkinlikler eklenmesi bu çözüm nerilerindendir.

Ders kitabı incelemesi konulu sonuçlar:

rdek (2017), çalışmasında turizm için mesleki Almanca ders kitaplarından bazılarının ulaşılacak hedeflere uygun nitelikler taşıdığını, bazılarının ise gerekli nitelikleri yeterli düzeyde taşımadığını, bazı ders kitaplarının temel becerilerin sadece bir veya iki tanesine yoğunlaştığını, diğer becerilerin ise göz ardı edildiğini saptamıştır. İşitsel materyaller bazı kitaplarda öğrencilerin dil seviyesiyle uyumsuz ve yetersiz iken, bazı kitaplarda ise hiç bulunmadığını, ders kitabına ilave olarak alıştırma kitabı, sözlük, ğretmen kılavuz kitabı gibi yardımcı materyallerin güncel ders kitaplarında bulunduğunu, fakat eski ve yerel ders kitaplarında bulunmadığını tespit etmiştir.

Acar, Tan ve Balcı (2017), yaptıkları çalışmada ilgili ders kitaplarının hem hedef kitle açısından hem de ülke bilgisi bağlamında yeterli olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Metin (2018), incelediği ders kitabında konuşma aktivitelerinin daha da arttırılması, kitapta kültürlerarası karşılaştırmalara ve Türk kültürü ile öğrenilen dilin kültürü arasında karşılaştırma olanağı sunan aktivitelere yer verilmesi gibi önerilerde bulunmuştur.

Bolat ve ördek (2018), çalışmalarında yerel ve yabancı ders kitapları arasında temel dilsel becerilerin aktarılması, dilbilgisi ğretimi, ülke bilgisi ve kültürlerarası yeterlilik, görsel-işitsel yardımcı materyal sunma bakımından anlayış farklılıkları olduğunu tespit etmişlerdir.

Balcı ve Metin (2019), yaptıkları kitap incelemesinde kültürlerarası karşılaştırmaya yer verilmemesi ve kültürel etmenlerin tek taraflı aktarılmasının kitabın eksik bir özelliği olarak değerlendirmiştir. Kitabın içinde yer verilen ünlü isimlerin yeterli bir seviyede olmadığı, müzik, tiyatro, dans gibi sanatsal aktiviteler ile ilgili bilgi aktarımının olmadığı, önemli yazarların edebi metinlerine yer verilmediği tespit

edilmiştir. Ayrıca kitapta İngilizce konuşan ülkelerin kısa tarihlerine, geçmişlerine yer verilmediği görülmüş, okuma metinlerinde ülke tarihine değinmenin gerekliliğinden bahsedilmiştir.

Yapılan analiz sonucu 5 tane “ders kitabı incelemesi” konulu çalışmaya rastlanmıştır. Kitap incelemelerinde öne çıkan dillerin İngilizce ve Almanca olduğu saptanmıştır. Bu doğrultuda 2020’den günümüze kadar Türkçe dilinde yapılan kitap incelemesi konulu çalışmalarda diğer yabancı dillerin ihmal edildiği söylenebilir.

Öz yeterlilik inancı konulu sonuçlar:

Unur (2018), çalışmasında zorunlu hazırlık eğitimi alan, staj yapan ve yurt dışında bulunan öğrencilerin İngilizce öz yeterlilik algılarının daha yüksek olduğunu bu nedenle turizm eğitim kurumlarında yabancı dil hazırlık eğitiminin zorunlu olması gerektiği önerisinde bulunmuştur.

Aksoy (2020), çalışmasında turizm rehberliği bölümü öğrencilerinin İngilizcenin yazma ve dinleme alt boyutlarına yönelik öz yeterlilik inançlarının orta düzeye yakın olduğunu, okuma ve konuşma alt boyutlarındaki öz yeterlilik inançlarının ise orta düzeyin biraz üzerinde olduğunu saptamıştır. Çalışmada turizm rehberliği bölümü müfredat programlarındaki İngilizce dersleri ile ilgili olarak ortak bir öğretim programının belirlenmesi ve turizm rehberliği bölümü öğrencilerine bir yıllık zorunlu İngilizce hazırlık eğitiminin verilmesi önerilerinde bulunulmuştur.

Aksoy ve Balcı (2021), tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin İngilizcenin yazma ve dinleme alt boyutlarına yönelik öz yeterlilik inançlarının orta düzeyde olduğu, okuma ve konuşmaya yönelik öz yeterlilik inançlarının ise orta düzeyin biraz üzerinde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, öğrencilerin İngilizcenin yazma ve dinleme alt boyutlarına yönelik öz yeterlilik inançlarının istenilen düzeyde olmadığını ve öğrencilerin kendilerini bu iki alt boyutta yeterli görmedikleri şeklinde ifade edilebilir. Öğrencilerin İngilizcenin 4 alt boyutuna yönelik öz yeterlilik inançları arasında en yüksek öz yeterlilik inancı okuma alt boyutunda, en düşük ise yazma alt boyutunda olduğu saptanmıştır.

Yapılan inceleme sonucunda öz yeterlilik inancı konusunda 3 çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. Hazırlık eğitiminin zorunlu olması gerektiği konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Kaygı konulu sonuçlar:

Hafçı, Okul ve Öncüler Çivici (2017), çalışmalarında turizm öğrencilerinin yabancı dil öğrenme kaygılarının orta düzeyde olduğu ve öğrencilerin kaygı

düzeylerinin cinsiyete, hazırlık sınıfı okumaya, turizm endüstrisinde çalışma deneyimlerine, Work and Travel veya benzeri bir programla ABD’de bulunmalarına göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna yönelik olarak, yükseköğretimde turizm öğrencilerinin yabancı dil öğrenme kaygılarının azaltılması hususunda bazı öneriler getirilmiştir.

Aşık ve Gökçe (2019), tarafından yapılan çalışmada yabancı dil konuşma kaygısı, öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olup kadın öğrencilerin yabancı dil konuşma kaygısı ortalamaları, erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu ancak öğrencilerin yaşları, yabancı dil düzeyleri ve akademik not ortalamaları ile yabancı dil konuşma kaygıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üstün (2021), çalışmasında dil dersinde konuşma kaygısı boyutunda erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha kaygılı oldukları, eğitim alınan bölüm değişkenine bağlı olarak dil dersine yönelik ilgi ve yabancılarla konuşma kaygısı boyutlarında anlamlı bir şekilde farklılaştığı, eğitim alınan sınıf düzeyi değişkenine göre herhangi bir farka rastlanmadığı, seçilen yabancı dil değişkenine bağlı olarak yalnızca yabancılarla konuşma kaygısı boyutunda anlamlı şekilde farklılaştığı, başarı durumu değişkenine göre bir farka rastlanmadığı ve mezuniyet sonrası plan değişkenine bağlı olarak ise yalnızca dil dersinde konuşma kaygısı boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde kaygı konusunda toplamda 3 çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir. Kaygı konusu öğrenme kaygısı, konuşma kaygısı ve seçimlik dillerde kaygı alt başlıklarında incelenmiştir.

Tutum konulu sonuçlar:

Deveci, Deveci, Aymankuy ve Aymankuy (2017), tarafından yapılan çalışmada turizm rehberliği öğrencilerinin YDS’ye yönelik olumlu bir tutum sergiledikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Ancak YDS’ye girmedikleri saptanmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda boyutlar altında toplanan ifadeler incelenerek ortaya çıkarılan dört boyut yeniden isimlendirilmiştir. Ayrıca yenilik boyutunun, YDS tutum ölçeğini en fazla açıklayan boyut olduğu belirlenmiştir. Alt boyutlar arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Gozhalimova (2019), tarafından yapılan çalışmada turizm fakültesi öğrencilerinin Rusça ve yabancı dil öğrenmeye karşı tutumlarının oldukça olumlu

olduğu, katılımcıların dil öğrenirken en çok istedikleri ve kendilerini en çok motive ettiren sebebin Rusçayı çok iyi derecede konuşabilmek olduğu saptanmıştır.

Çalışma yapılan konulardan biri de yabancı dilde tutum konusudur. Yapılan incelemede tutum konusunun 2 kez çalışıldığı tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalarda yabancı dile yönelik tutumların olumlu olduğu ortaya çıkmıştır.

Yabancı dil öğrenme sorunları konulu çalışmalar:

Balcı (2016), çalışmasında öğrencilerin seçimlik dil derslerinden en çok Almancayı tercih ettikleri, dil eğitimi ile mesleki eğitim arasında bir bağlantı kurdukları, dört temel beceriden konuşmaya ağırlık verilmesini kendi mesleki gelecekleri açısından daha yararlı buldukları, kültürel içerikli metinlerin işlenmesini önyargıları en aza indirmek açısından tercih ettikleri gibi sonuçlara ulaşmıştır.

Turgut (2017), tarafından yapılan çalışmada öğrenciler yabancı dildeki sorunların ders programından, öğretim elemanlarından ve üst yönetimden kaynaklandığı, yaşanan bu sorunların kendilerinden ve ailelerinden kaynaklanmadığı görüşünde oldukları sonucuna ulaşmıştır.

İncelenen çalışmalarda yabancı dil öğrenme sorunları adlı konu 2 kez çalışılmıştır. Yabancı dildeki sorunların müfredat, yöntem ve teknikler, ders sayısı, konuşma ve dinleme becerilerinin ihmalı gibi nedenlerden kaynaklandığı ortaya çıkmıştır.

Yabancı dilde yöntem konulu çalışmalar:

Bayram (2016), çalışmasında mevcut turizm rehberliğindeki yabancı dil eğitimi değerlendirilmiş, mesleğin gereklilikleri göz önünde bulundurularak yabancı dil öğretim yöntemleri turizm rehberliği alanına uyarlanmış, etkili ve verimli bir dil eğitimi için önerilerde bulunmuştur.

Bolat ve Ördek (2016), yaptıkları çalışmada iletişimsel ve kültürlerarası yaklaşımların katkısı kabul edilerek bu yöntemlerin tek başına turizm için Almanca öğretiminde yeterli olmadığı, her bir yöntemin turizm için gerekli dil becerilerinden bazılarının gelişimini sağlarken bazılarını ise göz ardı ettiği sonucuna ulaşmıştır. Bunların yanı sıra bazı koşul ve imkân eksiklikleri de (dil öğretimi için uygun olmayan derslik yapısı, kalabalık sınıf mevcudu, uygun ders kitabı eksikliği, öğretmenlerin ağır ders yükü ve öğretmen yetiştirmeden kaynaklanan nitelik eksikliği vb.) hedeflenen sonuçların elde edilememesinin diğer nedenleri arasında olduğu belirtilmiştir.

İncelenen çalışmalarda yabancı dil öğretim yöntemleri konusunda 2 çalışma yapıldığı saptanmıştır. Yabancı dil öğretim yöntemleri mesleki yabancı dil derslerine

uyarlanabildiği ve her bir yöntemin turizm için gerekli dil becerilerinden bazılarının gelişimini sağlarken bazılarını ise göz ardı ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yabancı dil öğrenme istek ve kararlılıkları ve İletişim kurma isteği konulu çalışmalar:

Aksoy ve Gürsoy (2014), çalışmalarında kadınların erkeklere göre yabancı dil öğrenmeye daha fazla istekli olduğu, öğrencilerin büyüdükları çevre ile aile de yabancı dil öğretmenin bulunması yabancı dil öğrenme konusunda hiçbir farklılık göstermediği ve öğretim elemanlarının öğretim metodu, kullandıkları araç-gereçler ile tutumlarına göre şekillendiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Türksoy (2021), tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin kendilerini özerk hissetmesinin ve İngilizce dilinde yeterli bilgi ve beceriye sahip olduklarını düşünmelerinin anadili İngilizce olanlarla iletişim kurma isteğinin boyutunu olumlu yönde etkilediği, yurt dışında bulunmuş öğrencilerin bulunmamış olanlara oranla daha fazla iletişim kurma isteğine sahip oldukları, turist rehberliği bölümü öğrencilerinin diğer bölümlere göre daha fazla iletişim kurma isteğine sahip oldukları tespit edilmiştir.

İncelenen çalışmalarda yabancı dil öğrenme ve iletişim kurma isteğinin eğitim alınan bölüm, meslek gibi değişkenlere göre değiştiği ortaya çıkmıştır.

İletişim becerileri ve Yabancı dil becerileri konulu çalışmalar:

Göçerler (2006), öğrencilerin kendi Almanca karşılıklı konuşma becerilerini değerlendirmelerinin istendiği anketin sonuçlarına göre uygulama grubu içerisinde belirleyici bir çoğunluğa sahip olan kararsızlar olarak adlandırılacak topluluğun kendi bilgilerini, uygulama esnasında ne derece aktive edebildikleri konusunda kesin yargılarının olmadığı ve neyi ne kadar yapabildiklerini tam olarak saptayamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Yazgan (2022), Oktay ve Yazgan (2022), tarafından yapılan çalışmalarda ön büro, yiyecek-içecek, misafir ilişkileri ve satış pazarlama bölümlerinde çalışanların sırasıyla İngilizce, Almanca ve Rusça konuşma, dinleme ve anlama becerilerinin geliştirilmesine önem verildiği tespit edilmiş, otel çalışanlarının, otel yönetimlerinden yabancı dil kurslarının verilmesini ve yabancı dil eğitiminde başarılı olanların ödüllendirilmesini bekledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan incelemelerde lise öğrencilerinin iletişim becerileri konusunda ne derece yeterli olduklarını değerlendirme konusunda sorun yaşadıkları ortaya çıkarken çalışan personelin neye ihtiyaçları olduğunun farkında olduğu ve ne yapılması gerektiği konusunda görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Telaffuz eğitimi ve Kelime öğretimi konulu çalışmalar:

Dolmacı ve Dolmacı (2018), çalışma grubundaki öğrencilerin telaffuz konusunda gerçekten yetersiz olduklarını saptamıştır. Telaffuz becerisi için bir öğretim programı geliştirilip bu program sayesinde telaffuz becerisiyle ilgili temel bilgilerin öğrencilere kazandırılması sayesinde öğrenciler dil öğrenimine yönelik daha olumlu tutumlar geliştirebilecek ve bu sayede onların motivasyonlarını artıracak önerisinde bulunulmuştur.

Gündüz ve Kaya (2021), çalışmalarında katılımcıların farklı zaman dilimlerinde yapılan ölçümlerde deneysel kelimelerin anlamlarını deneysel olmayan kelimelere göre çok daha ayırt edici düzeyde başarılı bir şekilde anlayabildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

İncelenen çalışmalarda yabancı dil öğretiminde telaffuz ve kelime öğretimi konusunda çalışmalar da yapılmıştır. Yabancı dil programlarında telaffuz eğitimi ve kelime öğretimine yönelik etkinliklerin eklenmesinin öğrenen motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır.

Başarısızlık nedenleri ve Öğrenilmiş çaresizlik konulu çalışmalar:

Ayaz, Aydın ve Yalı (2017), çalışmalarında öğrencilerin başarısızlık nedenleri; derse ilgi göstermeme, bireysel çalışma yapmama, grup çalışmasına katılımın düşük olması, korku ve eğitmen olarak belirlenmiştir. Bireysel ve grup çalışması yapan öğrencilerin İngilizce dersine ilgi düzeylerinin daha yüksek, korku düzeylerinin ise daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte öğretim şekli ve ders dışında haftalık İngilizce öğrenmeye ayırdığı zamana göre öğrencilerin başarısızlık nedenlerinin farklılaştığı saptanmıştır.

Yücelen (2022), tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin öğrenilmiş çaresizlik düzeyleri ile algılanan akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olduğu, öğrenilmiş çaresizlik düzeyi ile cinsiyet ve sınıfları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı, öğrenilmiş çaresizlik düzeyi ile öğrencilerin yaş ve bölümleri arasında anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.

İncelenen çalışmalarda başarısızlık nedenlerinin kullanılan yöntem ve teknikler ile yabancı dile ayrılan zamana göre farklılık gösterdiği, öğrenilmiş çaresizlik düzeyinin ise yaş ve bölümlere göre anlamlı bir fark gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Duyuşsal yaklaşım ve Memnuniyet analizi konulu çalışmalar:

Ünal ve Taşar (2012), tarafından yapılan çalışmada bayan öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha fazla duyuşsal yaklaşım gösterdikleri, genel ve özel lise mezunu öğrencilere oranla anadolu lisesi mezunu öğrencilerin duyuşsal yaklaşım düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Doğan vd. (2016), çalışmalarında sınıfların fiziki özellikleri, derslerin işlenişinde güncel ve farklı kaynakların kullanılması, yabancı dil okutmanlarının bilgi düzeyleri gibi konularda öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğunu, kütüphanede yabancı dil öğrenimine yönelik sosyal-kültürel kaynaklar, süreli yayınlar ve güncel kitaplar bulunması, fakülte yönetiminin yabancı dil öğrenimi ile ilgili öğrencilerin sorun ve önerilerine karşı duyarlı olması, derslerde sosyal ve kültürel açıdan ülkeler arası kıyaslamalara yönelik belgesel ve film izletme uygulamalarına yer verilmesi gibi konularda ise öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin düşük olduğunu tespit etmiştir.

İncelenen çalışmalar sonucunda duyuşsal yaklaşım düzeyinin kız öğrencilerde ve anadolu lisesi öğrencilerinde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca fiziki şartlar, ders içindeki etkinlikler, kullanılan yöntem ve teknikler, kütüphane olanakları gibi özelliklerin öğrencilerin memnuniyet düzeylerini etkilediği tespit edilmiştir.

Yabancı dil eğitim politikaları ve İkinci yabancı dil öğrenme konulu çalışmalar:

Alıcıgüzel (2012), çalışmasında ülkemizi yönetenlerin ve karar vericilerin, yabancı dil eğitim politikalarını oluştururken Rusça, Çince, İspanyolca ve Arapça gibi yabancı dil eğitimlerinin özellikle turizm ve meslek eğitimi veren okullarda yaygınlaştırılması ve bu ihtiyaca yönelik öğretmen alımına yönelmeleri gerektiğine değinmiştir.

Kalender (2022), çalışmasında ilgili programlarda kayıtlı öğrencilerin Rusça ile ana dilleri arasında telaffuz, vurgu, tonlama, kelime ve cümle yapısı bakımından benzerlik kurması neticesinde ana dili Kürtçe olmayan diğer öğrencilerden farklı öğrenme yöntemi geliştirdiklerini tespit etmiştir.

İncelenen çalışmalarda Rusça, Çince, Arapça gibi yabancı dillerin de turizm programlarında yaygınlaştırılması gerektiğine değinilmiştir. İkinci yabancı dil öğrenme konusunda ise ana dil ve hedef dil arasındaki bağlantının dil öğrenmeyi etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

İngilizce hazırlık eğitimi ve Bibliyometrik analiz konulu çalışmalar:

Davras ve Bulgan (2012), tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin yabancı dil hazırlık sınıfı eğitiminin gerekliliğini kavradıkları ortaya çıkmış fakat öğrencilere yabancı dil eğitiminde konuşma becerisi kazandırılması konusunda eksiklikler olduğu saptanmıştır.

İngilizce hazırlık eğitimi konulu çalışmada hazırlık eğitiminin önemi ve yabancı dil eğitiminde konuşma becerisi kazandırılması konusunda eksiklikler bir kez daha vurgulanmıştır.

Gürbüz ve Ocak (2020), yaptıkları çalışmada turizm eğitiminde İngilizce öğretimine yönelik yapılan araştırmaların son yıllarda arttığını, çoğunlukla makale şeklinde çalışmalara yer verildiğini, bu çalışmaların büyük bölümünün yurt dışında yapıldığını, deneysel araştırmalara ve doküman analizine ağırlık verildiğini ve en çok üniversite öğrencileri ile çalışmaların yapıldığını tespit etmişlerdir.

Bibliyometrik analiz konulu çalışma araştırmamıza en yakın çalışma olmasına rağmen sadece İngilizce öğretimine yönelik bir çalışma olması yönünden araştırmamızdan ayrılmaktadır.

8. SONUÇ

Turizm ile yabancı dil bilgi ve becerisi arasında çok önemli bir bağlantının olduğunu, turizm sektöründe iyi bir dil becerisinin özellikle müşteri memnuniyeti, olası ön yargıların ortadan kaldırılması gibi pek çok açıdan olumlu yansımalarının olduğu bu çalışmada dile getirilmiştir. Çünkü bu çalışmanın çıkış noktasını dil ve turizm arasındaki önem boyutu oluşturmaktadır. Bundan dolayı, bu çalışmada son 22 yıllık süreçte bu bağlamda yapılmış akademik çalışmaların derinlemesine analizi yapılmıştır.

Turizm ve yabancı dil bağlamında Türkçe dilinde yapılan akademik araştırmaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2000-2010 yılları arasındaki yayın sayısının sadece 4 çalışmayla sınırlı kaldığı, 2011'den günümüze kadar her yıl en az 1 tane çalışmanın olmasının yanı sıra çalışma sayısının bariz bir şekilde arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle 2018 yılından sonra dil ve turizm odaklı yayınların sayısında ciddi bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum yabancı dil bilgi ve becerisinin turizm açısından kaçınılmaz bir faktör olduğunun son yıllarda daha çok fark edildiğini, dolayısıyla bu yönde yapılan çalışmaların arttığını göstermektedir.

Turizm ve yabancı dile odaklanan Türkçe çalışmaların yazar dağılımı incelendiğinde toplamda 73 yazarın bu konuyu çalıştığı bilgisine ulaşılmıştır. Turizm ve yabancı dil alanında en çok çalışma yapan yazarın toplamda 5 çalışma ile Umut Balcı olduğu görülmüştür. Bu sayıyı takip eden yazar 3 çalışma ile Erdal Ördek olmuştur. Ayrıca yapılan incelemede 2 çalışmayla yer alan yazarlar Akif Gökçe, Bilal Üstün, Davut Uysal, Emrullah Cansu, Fatoş Metin, Hasan Bolat, Selda Özer, Zekeriya Aksoy ve Iryna Yazgan olmuştur. Aynı zamanda listemizde 2 çalışmayla yer alan Akif Gökçe, Bilal Üstün, Davut Uysal, Emrullah Cansu, Fatoş Metin ve Iryna Yazgan yüksek lisans ve doktora tezlerinden 1 makale üretmişlerdir. Yukarıda adı geçen yazarların öz geçmişleri incelendiğinde büyük bir kısmının yabancı dil eğitimi alanında uzman oldukları, bazılarının kadrolarının turizm fakülte veya yüksekokullarında olduğu, bundan dolayı disiplinlerarası çalışmalara ağırlık verdikleri gözlemlenmiştir. Bu durum turizmin diğer bilim dallarıyla etkileşiminin önemini de ortaya koymaktadır.

Turizm ve yabancı dil bağlamında yapılan Türkçe akademik araştırmaların başlıklarında geçen kelimeler incelendiğinde turizm kelimesi 47 kez, öğrenci kelimesi 29 kez, yabancı dil kelimesi 28 kez, İngilizce kelimesi 22 kez, eğitim kelimesi 16 kez, meslek kelimesi 14 kez, lisans kelimesi 12 kez, ders kelimesi 12 kez, işletme kelimesi

11 kez, rehber kelimesi 10 kez, fakülte kelimesi 10 kez, öğretim kelimesi 10 kez, üniversite kelimesi 9 kez, otel kelimesi 9 kez ve Almanca kelimesi 8 kez kullanılmıştır. Başlıklarda kullanılan kelimelerin sıklığına bakıldığında turizm ve yabancı dil bağlamında yayınlanmış akademik çalışmaların genellikle eğitim-öğretim alanında olduğu söylenebilir. Yabancı dil eğitiminde karşılaşılan sorunlar; eğitimci, öğrenci ve sektörde çalışan personellerin bakış açılarından araştırmalarda ele alınmıştır.

Turizm ve yabancı dil alanına yönelik olarak yapılan Türkçe araştırmaların yayın türüne göre dağılımı incelendiğinde 53 çalışmanın 1'i uzmanlık tezi, 1'i doktora tezi, 1'i kitap bölümü, 2'si bildiri, 13'ü yüksek lisans tezi ve 35'i makale kategorisinde yer almaktadır. Bu durum, lisansüstü düzeyde turizm eğitiminde yabancı dile yönelik yapılan araştırma sayısının az olduğunu göstermektedir. Akademik çalışmalar ağırlıklı olarak makale tarzında kaleme alınmaktadır.

Toplamda 53 çalışma incelendiğinde en fazla çalışılmış konunun 10 çalışmayla program yeterliliği konusu olduğu, onu takip eden konunun 8 çalışmanın yapıldığı mesleki yabancı dil öğretimi konusu olduğu, ders kitapları konusunun 5 çalışmayla incelememizde yer aldığı tespit edilmiştir. Kaygı, yabancı dil bilgisinin önemi ve öz yeterlilik inancı konularının her biri 3'er farklı çalışmayla incelememizde yer almaktadır. Program yeterliliği ve mesleki yabancı dil konularının diğer konu başlıklarına oranla daha fazla çalışılması en çok bu konularda sıklıkla sıkıntılar yaşandığını göstermektedir. Teknolojik gelişmeler ve sektörün sürekli değişen beklentileri programların belli aralıklarla güncellenmesini gerektirmektedir. Dolayısıyla sektörün beklentileri ve eğitim konularında yaşanan güncel gelişmeler dikkate alınarak akademik çalışmalar yapılmakta, programların böylece güncel kalması sağlanmaktadır.

Yapılan çalışmaların neredeyse hepsinde turizm eğitiminde dilin önemine vurgu yapılmış, çok iyi bir dil eğitiminin verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. İyi bir dil eğitimi vermek için de güncel programlar, kaliteli eğitim, hedef kitleye uygun yöntem ve metotların tercih edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Yapılan çalışmaların sonuç analizi, turizmde yabancı dil eğitiminin bir türlü istenilen yere gelinemediğini, dil eğitiminde ciddi sıkıntıların sürekli olarak yaşandığını da ortaya koymaktadır.

Bu çalışma kapsamında elde edilen verilerin analizi sonucunda, turizm odaklı yabancı dil eğitiminde yaşanan sıkıntıların giderilmesi için eğitimin hedef odaklı yapılması, derslerde incelenen edebi metinlerin konu seçkisinin turizm eksenli olması, turizm odaklı sözcüklere ağırlık verilmesi, programların güncel tutulması ve turizmde dil eğitimini ele alan çalışmaların aralıklarla yapılması gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Acar, K., Tan, E. & Balcı, U., 2017, Turizm Odaklı Almanca Ders Kitaplarının Ülke Bilgisi Bağlamında Analizi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(1), 651-672.
- Akgöz, E., & Gürsoy, Y., 2014, Turizm Eğitiminde Yabancı Dil Öğrenme, İstek ve Kararlılıkları: Selçuk Üniversitesi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2(1), 21-29.
- Aksoy, Z., 2020, *Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Üniversitelerde Öğrenim Gören Turizm Rehberliği Bölümü Öğrencilerinin İngilizcenin 4 Temel Dil Becerisine Yönelik Öz Yeterlik İnançlarının İncelenmesi*. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Batman.
- Aktaş, H. N., 2010, *Türkiye'de Turizm Sektöründe Yabancı Dil Öğretimi ve Bu Alanda Ortaya Çıkan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Ankara.
- Aksan, D., 1977, *Her yönüyle dil:(ana çizgileriyle dilbilim)* (Vol. 1). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aktaş, N. Ş., 2012, *An Evaluation of English for Tourism Curricula Taught in Tourism and Hotel Management Programs of Sivas Cumhuriyet and Tokat Gaziosmanpaşa Universities*. Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Sivas.
- Alıcıgüzel, M., 2012, *Türkiye'nin yabancı dil eğitim politikaları ve turizm sektörüne nitelikli işgücü oluşumundaki rolü*. TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi: Ankara.
- Al-Tarawneh, M. Q., & Osam, U. V., 2019, Tourism English training at the tertiary level in Jordan: Reality and expectations from a university context. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 24, 155–167.
- Altürk, A., Yel, G., Arık Yüksel, T., & Balcı, U., 2016, Turizm Fakülte ve Yüksekokullarında Yabancı Dil Eğitimi. *Turkish Studies (Elektronik)*, 11(3), 139-150.
- Aslan, A., 2018, Sistematik derleme ve meta-analizi. *Acta Medica Alanya*, 2(2), 62-63.
- Asmalı, M., & Topkaya, E. Z., 2020, ESP Course in Retrospect: A Comparative Study of Needs Between Pre and Post-Internship Experience Students in the School of Tourism. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9(11), 107-141.

- Aşık, N. A., & Gökçe, F., 2019, Yabancı Dil Konuşma Kaygısını Etkileyen Faktörler: Turizm Lisans Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 202-219.
- Ataş, D., 2016, *Türkiye’de Turizme Yönelik Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitabının Geliştirilmesine İlişkin Bir Araştırma*. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi: Ankara.
- Ayaz, N., Yalı, S., & Aydın, A., 2017, Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin İngilizce Öğrenmedeki Başarısızlık Nedenleri. *Turar Turizm & Araştırma Dergisi*, 6(1), 59-72.
- Aysu, S., 2019, *Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı İçin Mesleki İngilizce Dersi Müfredatı Tasarlama: Şarköy Meslek Yüksekokulu Örneği*. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi: Eskişehir.
- Aysu, S., & Özcan, F. H., 2021, Needs Analysis in Curriculum Design: Language Needs of Tourism Students. *Sakarya University Journal of Education*. 305-326.
- Bacak Turgut, H. H., 2019, *Turizm Öğrencilerinin İkinci Yabancı Dil Olan Almancaya Bakış Açıları: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Ankara.
- Balcı, U., 2016, Turizm lisans öğrencilerinin dil eğitimi ile ilgili sorunları ve çözüm önerileri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 50, 93-100.
- Balcı, U., & Metin, F., 2019, Turizm Lisans Öğrencilerine Yönelik Hazırlanan Yabancı Dil İngilizce Ders Kitaplarının Hedef Kitle Açısından Uygunluk Analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (47), 57-76.
- Balcı, U., & Aksoy, Z., 2021, Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin İngilizce Öz Yeterlik İnançları. İçinde: Balcı, T. & Öztürk, A. O. & Aksöz, M. (Ed). *Schriften zur Sprache und Literatur V*. London: Ijopec Publication. 344-357.
- Bay, B., 2021, *Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarında Mesleki Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi: Adana.
- Bayram, G. E., 2016, Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerinin Turizm Rehberliği Açısından İncelenmesi. *Journal of Research in Education and Teaching*. Kasım 2016 Cilt: 5 Sayı: 4 Makale No: 14.
- Bobanovic, M. K., & Grzinic, J., 2011, The importance of English language skills in the tourism sector: A comparative study of students/employees perceptions in Croatia. *Almatourism-Journal of Tourism, Culture and Territorial Development*, 2(4), 10-23.

- Boylu, Y., & Arslantürk, Y., 2011, A Study Into the Attitudes of Students Receiving Tourism Education at Different Levels Towards English Courses. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(15).
- Bulut Yücelen, M., 2022, *Turizm Fakültesi Öğrencilerinin İngilizce Öğrenmede Öğrenilmiş Çaresizlik Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Örneği*. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Nevşehir.
- Büyükkalay, N., 2016, *Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı Temelli Özel Amaçlı İngilizce Konuşma ve Dinleme Becerileri Etkinliklerinin Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Başarısı Üzerindeki Etkileri*. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Antalya.
- Cansu, E., 2018, *Profesyonel Turizm Rehberlerinin Eğitim-Öğretim Dönemlerinde Aldıkları Yabancı Dil Eğitiminin Mesleki Açından Yeterliliği*. Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Kastamonu.
- Cansu, E., & Tanrıseven, C., 2020, Turist Rehberlerinin Yabancı Dil Eğitimleri Üzerine Bir Araştırma. *Turizm ve Araştırma Dergisi*, 9(1), 26-44.
- Cohen, E., & Cooper, R. L., 1986, Language and Tourism. *Annals of Tourism Research*, 13(4), 533-563.
- Celce-Murcia, M. (Ed.), 2001, *Teaching English as a Second or Foreign Language*. Heinle & Heinle Publishers, Inc.
- Çınar, N., 2021, İyi Bir Sistematik Derleme Nasıl Yazılmalı?. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(2), 310-314.
- Davras, G. M., & Bulgan, G., 2012, Meslek Yüksekokulu Myo Öğrencilerinin İngilizce Hazırlık Eğitimine Yönelik Tutumları: Isparta Myo Turizm ve Otel İşletmeciliği Örneği. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 13(2), 227-238.
- Demirdağ, Ş. A., 2022, Sürdürülebilir Turizm Kapsamında İngilizce Eğitiminin Yeri ve Önemi: Eleştirel Bir Yaklaşım. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 251-262.
- Demirel, Ö., 2004, *Yabancı Dil Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Deveci, B., Deveci, B., Aymankuy, Y., ve Aymankuy, Ş., 2017, Turizm Rehberliği Öğrencilerinin Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavına (YDS) Yönelik Tutumları. 3. *Turizm Şurası Tebliğler Kitabı 2. Cilt* (2017), s.252-265.
- Doğan, O., Gültekin, S., Yağmur, Y., & Dinçel, A., 2015, Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Yabancı Dil Eğitime Yönelik Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi Örneği. 16. *Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı*, 126.

- Dolmacı, A., & Dolmacı, M., 2018, Turizm Öğrencilerine Telaffuz Öğretimi İçin Bir İhtiyaç Analizi Çalışması: Düzce Üniversitesi Örneği.
- EF Education First. EF EPI Report 2021: A Ranking of 112 Countries and Regions by English Skills.
- Eker, D., 2016, Mesleki İngilizce Eğitiminin Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Yabancı Dil Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (10), 0-0.
- Erk, M. S., 2021, *Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı Öğrencilerinin İngilizce Dil İhtiyaçlarının Belirlenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: İzmir.
- Ege, İ., 2006, *Kars Meslek Yüksekokulu Turizm Rehberliği Programında İngilizce Öğrenimi Gören Öğrencilerin Program Geliştirmeye Yönelik İhtiyaç Analizi*. Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Kars.
- Fiske, J., 1996, *İletişim Çalışmalarına Giriş*, İstanbul: Ark Yayınevi.
- Gozhalimova, S., 2019, *Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Rusça Öğrenmeye Karşı Tutumları*. Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Kastamonu
- Göçerler, H., 2006, *Antalya, Alanya, Manavgat Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri 1. Sınıf Öğrencilerinin Almanca Karşılıklı İletişim Becerilerinin Avrupa Konseyi Genel Dil Kriterleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*. Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi: Bursa.
- Gökçe, A., 2014, *Yabancı Dil Öğretiminde İhtiyaç Analizi Uygulaması: Turizm Ön Lisans Örneği*. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Sakarya.
- Gökçe, A. & Batman, O., 2015, Turizm Ön Lisans Programlarında Meslek Amaçlı İngilizce (EOP) Öğretiminin Öğrenci Görüşlerine Dayalı İhtiyaç Değerlendirmesi. *Is, Guc. The Journal of Industrial Relations & Human Resources*, 17 (2).
- Guerrero, S. (Ed.), 2014, *Primary Methodology Handbook Practical Ideas for ELT* (1st ed.). Oxford: Richmond.
- Güvenç, B., 2005, *İnsan ve Kültür*, İstanbul: Remzi
- Halliday, M. A. K., 1969, Relevant Models of Language*. *Educational Review*, 22(1), 26–37.
- Harmer, J., 2001, *The Practice of English Language Teaching*. Longman.
- Hussein, A. T. & Temizkan, S. P., & Temizkan, R., 2008, Turizm Alanında Öğretmenlik Eğitimi Veren Lisans Programlarında Yabancı Dil Eğitimi:

- Akademisyen ve Öğrencilerin Değerlendirmeleri. *Journal of Commerce*, (1), 103.
- İşigüzel, B., 2013, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Programlarındaki Mesleki Almanca Dersleri Üzerine Bir Araştırma. *Humanities Sciences*, 8(4), 363-371.
- Kacetl, J., 2018, English Language Teaching for Students of Management of Travel and Tourism. *SHS Web of Conferences* 48.
- Kalender, N. E., 2020, Ana dili Kürtçe olan öğrencilerin Rusçayı ikinci yabancı dil olarak öğrenmeleri üzerine yapılan anket sonuçlarının analizi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Van MYO Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Turizm Rehberliği Programları örneği. *Turkish Studies*, 15, 2.
- Karaçam, Z., 2013, Sistemik derleme metodolojisi: Sistemik derleme hazırlamak için bir rehber. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(1), 26-33.
- Karakuş, G., & Gürbüz, O., 2020, Turizm Eğitiminde İngilizce Öğretimine Yönelik Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi. *İnsan ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 605-621.
- Kaya, M., & Gündüz, N., 2021, İngilizce ve Türkçe Kelimelerin Fonolojik ve Semantik Benzerliklerinin Kelime Öğretimine Katkısı: SÜ Silifke-Taşucu MYO, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı Örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 737-753.
- Kozak, N., Akoğlan Kozak, M., & Kozak, M., 2014, *Genel Turizm: İlkeler ve Kavramlar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kurt, G., 2011, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokullarında Hedefe Yönelik Yabancı Dil Öğretimi. *Folklor/Edebiyat*, 18(67), 185-200.
- König, G. Ç., 1991, Toplumdilbilim açısından dil ve dil türleri. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 2, 59-70.
- Köse, Ü., 2003, *Konaklama işletmelerinde çalışan personelin yabancı dil bilgisinin önemi ve etkileri*. Muğla Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Muğla.
- Lembet, Z., 2012, Kültür, Dil ve Tüketim ve Reklam İlişkisi. *M. Babaoğlu, A. Şener, & E. Buğday (Dü) içinde, Tüketici Yazıları III*, 44-65.
- Leong, A. M. W., & Li, J. X., 2012, A study on English teaching improvement based on stakeholders' needs and wants: The case of the Faculty of International Tourism of the Macau University of Science and Technology (MUST). *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 11(1), 67-78.
- Leslie, D., Russell, H., & Govan, P., 2004, Foreign Language Skills and the Needs of the UK Tourism Sector. *Industry and Higher Education*, 18(4), 255-266.

- Leslie, D., & Russell, H., 2006, The importance of foreign language skills in the tourism sector: A comparative study of student perceptions in the UK and continental Europe. *Tourism Management*, 27(6), 1397–1407.
- Metin, F., 2018, *Turizm Lisans Öğrencilerine Yönelik Hazırlanan Yabancı Dil İngilizce Ders Kitaplarının Hedef Kitle Açısından Uygunluk Analizi*. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Batman.
- Okul, T., Hafçı, B., & Çivici Öncüer, E., 2017, Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı: Adnan Menderes Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *Mesleki Bilimler Dergisi*, 6(2), 186-194.
- Ördek, E. & Bolat, H., 2016, Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerinin Turizm İçin Mesleki Almanca Öğretimindeki Yeterliliği. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 4(2), 104-115.
- Ördek, E., 2017, *Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokullarında İkinci Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarının İncelenmesi*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Samsun.
- Ördek, E., & Bolat, H., 2018, Turizm için Mesleki Almanca Ders Kitapları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(24), 133-155.
- Özer, S., & Yılmaz, E., 2017, Mesleki Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Yönelik Nitel Bir Araştırma. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (11), 339-352.
- Özer, S., 2020, Turizm İşletmeciliği Bölümü Öğrencilerinin İngilizce ve Mesleki İngilizce Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(1), 364- 380.
- Paslı, N. Ç., & Paslı, M. M., 2022, Turist Rehberliği Lisans Bölümlerinde Verilen Yabancı Dil Derslerinin İncelenmesi. *Avrasya Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 21-30.
- Patel, M. F., & Jain, P. M., 2008, *English language teaching*. Sunrise Publishers and Distributors.
- Raga, J., 2019, *Travel, Tourism, and Hospitality* ([edition unavailable]). Society Publishing. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/2041319/travel-tourism-and-hospitality-global-dynamics-pdf> (Original work published 2019)
- Sarıaltın, H., 2015, Turizm Ve Otel İşletmeciliği Programlarında İngilizce Eğitiminin Ulusal Meslek Standartları ve Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 163-188.
- Schneider, E. W., 2016, Grassroots Englishes in tourism interactions. *English Today*, 32(03), 2–10.

- Taş, E., 2019, *Lisans Düzeyinde Turizm Rehberliği Eğitiminde Mesleki İngilizce Dersine Yönelik Bir Değerlendirme*. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: İzmir.
- Temizkan, R. & Temizkan, S. P., 2014, A Study on Foreign Language Teaching Model for Undergraduate Programs in Tourism. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(50), 58-72.
- Tetik, N., 2016, Tourism Guidance Students' Attitudes Towards The English Language Course. *International Journal of Education and Research*, Vol. 4 No. 3 March 2016, s. 271-284.
- Turgut, H. H. B., 2019, Turizm Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğretimindeki Sorunlara İlişkin Görüşleri: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu. *Zeitschrift Für Forschungen Zur Deutschen Sprache und Literatur*, 1(1).
- Türksoy, S. S., 2021, Temel Psikolojik Gereksinimlerin Karşılanmasının Yabancı Dilde (İngilizce) İletişim Kurma İsteği Üzerindeki Rolü: Lisans Düzeyindeki Turizm Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 16(61), 361-377.
- Unur, K., 2018, Farklı Müfredat Programlarıyla İngilizce Öğrenen Lisans Turizm Öğrencilerinin İngilizce Öz Yeterlilik İnançlarının Karşılaştırılması. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 15(3), 620-638.
- Uysal, D., 2019, *Turizm Fakültesi Öğrencilerinin İngilizce İletişim Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Gereksinim Çözümlemesine Dayalı Bir Program Önerisi*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi: Eskişehir.
- Uysal, D., & Seçilmiş, C., 2019, Turizm Fakültesi Öğrencilerinin İngilizce İletişim Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Gereksinim Çözümlemesine Dayalı Bir Program Önerisi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(4), 3808-3835.
- Ünal, A., & Taşar, O., 2012, Üniversite Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin İngilizce Derslerine Yönelik Duyuşsal Yaklaşımlarının Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. *Mesleki Bilimler Dergisi*.
- Üstün, B., 2015, *Turizm Fakültelerinde Öğretilen Almancanın Öğrenciler, Sektör Temsilcileri ve Alman Turistler Tarafından Değerlendirilmesi*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Elazığ.
- Üstün, B., 2021, Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Seçmeli Yabancı Dil Derslerine (Almanca, Fransızca Ve İtalyanca) Yönelik Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 9(1), 167-183.
- Vuković-Voćnović, D. & Nićin, M., 2013, English as a global language in the tourism industry: A case study. *The English of tourism*, 3-18.

- Yazgan, I. ve Oktay, K., 2022, Konaklama İşletmelerinde Çalışan İş Görenlerin Yabancı Dil Becerilerinin Geliştirilmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(3): 879-897.
- Yazgan, I., 2022, *Konaklama İşletmelerinde Çalışan İş Görenlerin Yabancı Dil Becerilerinin Geliştirilmesi*. Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Kastamonu.
- Yılmaz, K., 2021, Sosyal bilimlerde ve eğitim bilimlerinde sistematik derleme, meta değerlendirme ve bibliyometrik analizler. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 1457-1490.
- Yücel, E., & Arıkan, A., 2019, Turizm Personelinin Yabancı Dil Gereksinimleri: Antalya Örneği. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 657-668.
- Žerajić, A., 2020, Multilingualism in Tourism. *Tourism International Scientific Conference Vrnjačka Banja - TISC*, 5(1), 518-535.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Gülnihal ÜTNÜ
Uyruğu : T.C

EĞİTİM

Derece	Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Üniversite	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi, İngilizce Öğretmenliği, Menteşe, Muğla	2016
	Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi, İngilizce Öğretmenliği, Altıeylül, Balıkesir	
Yüksek Lisans	Batman Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm Rehberliği, Batman	2023

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
2017	Milli Eğitim Bakanlığı	Öğretmen (Halen)

UZMANLIK ALANI

İngiliz Dili Eğitimi

YABANCI DİLLER

İngilizce, Almanca